

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS
IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR
GELBĖJIMO DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS
REIKALŲ MINISTERIJOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO, VYKDYMO IR
KONTROLĖS VEIKLOS SRITYSE**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
2. KORUPCIJOS RIZIKA VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO, VYKDYMO IR KONTROLĖS VEIKLOS SRITYSE	4
2.1 Tobulintinas viešųjų pirkimų reglamentavimas	5
2.2 Techninė specifikacija galimai buvo pritaikyta konkrečiai prekei.....	7
2.3 To paties tipo prekių pirkimai galimai skaidyti į kelis atskirus pirkimus siekiant sumažinti pirkimų vertę ir atlikti neskelbiamos apklausos būdu	8
2.4 Komisija keitė techninę specifikaciją pagal pirkimų dalyvių prašymus	11
2.5 Tobulintinas iš tiekėjų gautų pastabų ir pasiūlymų nagrinėjimas	13
2.6 Komisija pripažino laimėjusiais pasiūlymus, kurie neatitiko reikalavimų.....	15
2.7 Perkamos projektų rengimo paslaugos, nors tai yra vieno iš struktūrinių padalinių funkcija.....	16
2.8 Tam tikrais atvejais CVP IS skelbiama neteisinga informacija apie paslaugos teikėją ir sutarties sudarymo datą	17
2.9 Informacija apie sudarytas viešųjų pirkimų sutartis viešinama nesilaikant nustatytų terminų	18
2.10 Kai kuriais atvejais komisijos protokole nenurodomos narių nedalyvavimo priežastys ir neužtikrinamas komisijos narių pasirašymas posėdžių protokoluose	21
2.11 Nesukurtas pakankamai efektyvus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolės mechanizmas.....	22
2.12 Vidaus tvarkoje suteikta galimybė viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariu tapti nesant vadovo įsakymo	25
2.13 Neužtikrinama, kad viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariai pasirašytų išvadas	25
2.14 Ne visada pirkimo–pardavimo sutartyje pateikiama pirkimo objektą identifikuojanti informacija ir nepakankamai kontroliuojama, ar įsigytos prekės atitinka pasiūlyme nurodytas charakteristikas.....	26
2.15 Nustatyti PAGD darbuotojų ryšiai su viešuosius pirkimus laimėjusiais juridiniais asmenimis.....	28
3. MOTYVUOTOS IŠVADOS	33
4. PASIŪLYMAI.....	34
5. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA	36

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Korupcijos rizikos analizė Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos srityse atlikta pirmą kartą. Anksčiau buvo analizuota PAGD veikla statinių priežiūros srityje¹.

Analizuotas laikotarpis nuo 2019 m. kovo 1 d. iki 2020 m. kovo 31 d. Kai kurie pavyzdžiai pateikiami ir iš laikotarpių, nepatenkančių į pagrindinį korupcijos rizikos analizės laikotarpį.

Tikslas – antikorporcinio požiūriu įvertinti PAGD veiklą viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos srityse, nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, ir pateikti pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir PAGD veiklą padarytų skaidresnę.

Uždaviniai:

1. Nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidų korupcijai pasireikšti.
2. Nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija.
3. Išanalizuoti praktinį procedūrų vykdymą ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius.
4. Pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas – PAGD veikla analizuojamose veiklos srityse.

Subjektas – PAGD.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (subjekto atstovams pateikti klausimai).
3. Prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (interneto svetainės, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Išvados dėl korupcijos rizikos analizės 1 priede nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija.
2. PAGD interneto svetainėse skelbiama informacija, susijusi su analizuojama veiklos sritimi.
3. PAGD atstovų raštu, elektroniniu paštu, telefonu ir per susitikimus pateikta informacija apie darbo praktiką ir veiklos rezultatus analizuojamose veiklos srityse.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų, duomenų ir kitų šaltinių analize. Rengiant išvadas taip pat buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos² 15 punkte nustatytus kriterijus, įvertinant:

¹ Prieiga internete: <https://www.stt.lt/data/public/uploads/2020/02/kra-isvada-pagd.pdf>.

² Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B96A881B578F>.

- 1) išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės;
- 2) sociologinių tyrimų duomenis;
- 3) galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
- 4) darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio;
- 5) darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją;
- 6) darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;
- 7) laikymąsi įprastos darbo tvarkos;
- 8) darbuotojų rotacijos lygį;
- 9) atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;
- 10) teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą;
- 11) veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize. Jeigu dokumentų ar duomenų nebuvo pateikta, buvo laikoma, kad jų nėra.

2. KORUPCIJOS RIZIKA VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO, VYKDYMO IR KONTROLĖS VEIKLOS SRITYSE

Viešai skelbiamais duomenimis, PAGD dirba apie 3,6 tūkst. pareigūnų ir darbuotojų. Iki 2018 m. gruodžio 31 d. buvusios pavaldžios PAGD įstaigos: Alytaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba (toliau – APGV), Kauno APGV, Klaipėdos APGV, Marijampolės APGV, Panevėžio APGV, Šiaulių APGV, Tauragės APGV, Telšių APGV, Utenos APGV, Vilniaus APGV, Mažeikių objektinė priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Elektrėnų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (toliau – PGT), Visagino PGV, Specialioji priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, nuo 2019 m. sausio 1 d. buvo prijungtos prie PAGD jas reorganizavus³, todėl PAGD pavaldžių perkančiųjų organizacijų skaičius ženkliai sumažėjo, tačiau kartu padidėjo PAGD, kaip perkančiosios organizacijos, prekių, paslaugų ir darbų pirkimo poreikis.

Viešųjų pirkimų būdų, taikytų PAGD 2018 m. ir 2019 m., ir jų verčių palyginimas pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

Pirkimo būdas	2018 m.		2019 m.	
	Skaičius	Pirkimų vertė	Skaičius	Pirkimų vertė
Atviras konkursas	5	1 511 620,60	63	6 817 776,81
Supaprastintas atviras	7	553 338,96	9	236 362,31
Skelbiama apklausa	6	121 724,55	51	368 071,12
Neskelbiama apklausa	204	140 124,90	3265	1 448 863,60
Pagal preliminaris sutartis (CPO LT ir VRS CPO)	38	97 158,26	175	3 352 263,47
IŠ VISO:	260	2 423 967,27	3563	12 223 337,31
CVP IS ⁴ priemonėmis	18	-	123	7 422 210,24

Šaltinis: PAGD pateikta informacija

Iš lentelės duomenų matyti, kad PAGD viešųjų pirkimų skaičius 2019 m. padidėjo beveik 14 kartų lyginant su 2018 m. Didžiausia bendra vertė buvo pirkimų, atliktų atviro konkurso būdu, kurie sudarė 62 proc. visų pirkimų per 2018 m. ir beveik 57 proc. 2019 m. Neskelbiamos apklausos būdu 2019 m. vykdyti pirkimai sudarė 91 proc. visų pirkimų (3265 iš 3563) ir siekė 12 proc. visų vykdytų pirkimų vertės.

Pažymėtina, kad, reorganizavus pavaldžias įstaigas, PAGD direktorius 2019 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 1-146 patvirtino Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų tvarkos aprašą, kuris pakeitė iki tol galiojusias tvarkas, nustatčiusias viešųjų pirkimų PAGD ir jam pavaldžiose įstaigoje planavimą, organizavimą, priežiūrą ir kontrolę.

³³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 20 d. nutarimas Nr. 587 „Dėl sutikimo reorganizuoti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pavaldžias įstaigas“. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/3249154075de11e8a76a9c274644efa9?jfwid=sujoln24z>.

⁴ Centrinė Viešųjų pirkimų informacinė sistema.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo procesus, viešųjų pirkimų kontrolę ir nustatėme šiuos korupcijos rizikos veiksnius:

2.1 Tobulintinas viešųjų pirkimų reglamentavimas

PAGD direktoriaus 2019 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 1-146 patvirtintas PAGD ir jam pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų tvarkos aprašas (toliau – Pirkimų tvarkos aprašas) ir PAGD direktoriaus 2018 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. 1-440 patvirtintas Prekių, paslaugų ir darbų priėmimo ir įtraukimo į apskaitą PAGD ir jam pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašas (toliau – Prekių priėmimo tvarkos aprašas). PAGD sistemos atsparumą korupcijai galėtų padidinti tai, kad Pirkimų tvarkos aprašas ir Prekių priėmimo tvarkos aprašas antikorporciniu požiūriu buvo įvertinti 2019 m. spalio 22 d. PAGD Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų valdybos Korupcijos prevencijos skyriaus viršininko pranešime Nr. V-1529, kuriame buvo pateikti pastebėjimai dėl tvarkų tobulinimo, pavyzdžiui:

- Nenustatytas reikalavimas iniciatoriui turėti žinių viešųjų pirkimų srityje (Pirkimų tvarkos 4 ir 5 punktai⁵).
- Nors iniciatoriais gali būti tik konkretūs darbuotojai, tačiau Pirkimų tvarkos aprašo 14⁶ punkte nustatyta, kad už viešųjų pirkimų iniciavimą atsakingi yra ir perkančiosios organizacijos padaliniai.
- Nenustatytas reikalavimas PAGD pavaldžioms įstaigoms pateikti ne tik įgaliojimus ir pirkimų iniciatoriaus pirkimo paraiškos kopiją, bet ir rinkos tyrimo pažymą, kuri yra itin svarbi viešųjų pirkimų procese, kai pirkimų vertė yra didesnė kaip 3 000 Eur be PVM (Pirkimų tvarkos aprašo 18 punktas⁷).
- Nenustatytos viešuosiuose pirkimuose galinčių dalyvauti specialistų (ekspertų), dalyko žinovų teisės ir pareigos, tik komisijos teisė kviešti šiuos asmenis (Pirkimų tvarkos aprašo 23 punktas⁸).
- Neaišku, kokių organizacijos, kurios vadovo įsakymu buvo sudaryta komisija, atsakingų

⁵ 4. Pirkimus organizuoja ir atlieka Perkančiosios organizacijos vadovo įsakymu paskirti darbuotojai, turintys reikiamų žinių viešųjų pirkimų srityje (toliau – organizatoriai), kurie Perkančiosios organizacijos nustatyta tvarka organizuoja ir atlieka mažos vertės pirkimus, kai tokiems pirkimams atlikti nesudaroma Viešojo pirkimo komisija, taip pat atsako už paskirtų funkcijų atlikimą tinkamai ir laiku.

5. Pirkimus inicijuoja Perkančiosios organizacijos darbuotojai (toliau – iniciatoriai), kurie nurodė poreikį įsigyti reikalingų prekių, paslaugų arba darbų ir kurie koordinuoja (organizuoja) Perkančiosios organizacijos sudarytose pirkimo sutartyse numatytų įsipareigojimų vykdymą, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymąsi, prekių, paslaugų ir darbų atitiktį pirkimo sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams, taip pat inicijuoja ar teikia siūlymus dėl pirkimo sutarčių pratęsimo, keitimo, nutraukimo, teisinių pasekmių tiekėjui, nevykdančiam ar netinkamai vykdančiam pirkimo sutartyje nustatytus įsipareigojimus, taikymo.

⁶ Perkančiosios organizacijos padaliniai, atsakingi už viešųjų pirkimų iniciavimą, ar iniciatoriai iki kiekvieno ketvirčio pabaigos departamento Viešųjų pirkimų skyriui pateikia motyvuotą prašymą, suderintą su departamento Planavimo ir projektų valdymo skyriaus ir Finansų skyriaus vedėjais, apie numatomus naujus pirkimus, kurie nebuvo numatyti Pirkimų plane.

⁷ 18. Departamentui pavaldžios įstaigos turi pateikti departamentui įgaliojimus, kartu pridėdamos pirkimų iniciatoriaus pirkimo paraiškos kopiją, jei pirkimų vertė yra didesnė kaip 3 000 Eur (be PVM).

⁸ 23. Departamente komisijos sudaromos iš departamento struktūrinių ir teritorinių struktūrinių padalinių ir departamentui pavaldžių įstaigų (suderinus su įstaigos vadovu) darbuotojų, departamentui pavaldžioje įstaigoje – iš šios įstaigos darbuotojų. Komisija gali kviešti dalyvauti atliekant pirkimus specialistus (ekspertus), dalyko žinovus – konsultuotis klausimais, kuriems reikia specialiųjų žinių, kurių komisija neturi, ar vertinti pasiūlymus.

darbuotojų užduotis ir nurodymus vykdo komisija (Pirkimų tvarkos aprašo 25 punktas⁹).

- Neregamentuota pirkimo dokumentų peržiūra, ją turinčių atlikti darbuotojų teisės ir pareigos (Pirkimų tvarkos aprašo 26 punktas¹⁰).

- Nors už perkančiosios organizacijos atliekamus viešuosius pirkimus atsako perkančiosios organizacijos vadovas, tačiau Pirkimų tvarkos aprašo 29 punkte nustatyta, kad departamentui pavaldžios įstaigos iniciatoriaus įgaliojimas ir pirkimo paraiška su technine specifikacija, pirkimo sutarties projektas ir rinkos tyrimo pažyma teikiama tvirtinti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.

- Nenurodyta, su kokiais konkrečiais departamento struktūriniais padaliniais turi būti suderinta techninė specifikacija (Pirkimų tvarkos aprašo 33.3 punktas¹¹), taip pat sutarties projektas (Pirkimų tvarkos aprašo 53.2.2).

- Neaišku, kada atsiranda būtinybė komisijai perduoti iniciatoriui nagrinėti gautas tiekėjų pastabas ar pasiūlymus, nes Pirkimų tvarkos aprašo 49 punkte nustatyta, kad organizatorius ar komisija, vykdydami pirkimą, gautas tiekėjų pastabas ir pasiūlymus dėl pirkimo dokumentų, jei yra būtina, raštu (el. paštu, faksu) pateikia iniciatoriui, kuris nagrinėja gautas pastabas ir pasiūlymus dėl pirkimo dokumentų, įvertina pateiktų pastabų ir pasiūlymų svarbą. Motyvuotą atsakymą per organizatoriaus ar komisijos nurodytą terminą iniciatorius pateikia raštu (el. paštu, faksu) organizatoriui ar komisijai.

- Nenustatyta prievolė daryti komisijos posėdžio garso įrašus.

Iki korupcijos rizikos analizės atlikimo į pateiktus pastebėjimus nebuvo atsižvelgta ir tvarkos nebuvo pakeistos.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad Pirkimų tvarkos aprašas taip pat turėtų būti koreguojamas pagal Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus. Šiuo metu galiojančio Pirkimų tvarkos aprašo 52 punkte nustatyta, kad tuo atveju, kai po pirminio susipažinimo su pateiktais pasiūlymais procedūros organizatorius ar komisija nustato, kad pasiūlymuose nurodyta kaina viršija pirkimui suplanuotas lėšas, komisija ar organizatorius priima sprendimą šiuos pasiūlymus atmesti dėl perkančiajai organizacijai nepriimtinos (per didelės) kainos, tačiau nuo 2019 m. birželio 11 d. įsigaliojęs Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 5 punkto¹² pakeitimas nustato teisę perkančiajai organizacijai keisti pirkimui skirtų

⁹ 25. Komisija dirba pagal komisijos darbo reglamentą (4 priedas) ir vykdo tik rašytines organizacijos, kurios vadovo įsakymu ji buvo sudaryta, atsakingų darbuotojų užduotis ir nurodymus. Komisija priima sprendimus posėdyje paprasta balsų dauguma atviru vardiniu balsavimu. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas komisijos pirmininko balsas. Komisijos sprendimai įforminami protokolu. Protokole nurodomi komisijos sprendimo motyvai, pateikiami paaiškinimai, komisijos narių atskirosios nuomonės. Protokolą pasirašo visi komisijos posėdyje dalyvavę nariai. Jei komisijos narys negali dalyvauti posėdyje, turi būti nurodyta ir protokole užfiksuota nedalyvavimo posėdyje priežastis.

¹⁰ Aprašo 29 punkte nurodyti pirkimo dokumentai, nepriklausomai nuo jo vertės, turi būti pagal kompetenciją pateikti peržiūrai departamento struktūriniais padaliniais ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki pirkimo paraiškos ar įgaliojimo teikimo departamentui.

¹¹ Techninė specifikacija turi būti parengta pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 37 straipsnyje nurodytus reikalavimus ir, jei pirkimo vertė didesnė nei 58 000 Eur (be PVM), pagal kompetenciją suderinta su departamento struktūriniais padaliniais ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki pirkimo paraiškos ar įgaliojimo teikimo departamentui;

¹² Pirkimui skirtų lėšų suma, nustatyta ir užfiksuota perkančiosios organizacijos rengiamuose dokumentuose prieš pradėdant pirkimo procedūras, gali būti keičiama, kai ji nėra nurodyta pirkimo dokumentuose, perkančiajai organizacijai ekonomiškai naudingiausiame pasiūlyme nurodyta kaina yra priimtina ir perkančioji organizacija gali pagrįsti šios kainos priimtimumą ir suderinamumą su racionalaus lėšų naudojimo principu.

lėšų sumą, taigi Pirkimų tvarkos aprašo nuostatos turėtų būti tikslinamos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus.

Teisinio reglamentavimo trūkumai laikytini korupcijos rizikos veiksniais, nes sukuria galimybes skirtingai interpretuoti nuostatas. Be to, šiuo metu galiojantys ir viešųjų pirkimų tvarką reglamentuojantys vidaus teisės aktai nepakankamai užtikrina tinkamą viešųjų pirkimų procedūrų ir kontrolės vykdymą.

Pasiūlymas: patikslinti Pirkimų tvarkos aprašą bei Prekių priėmimo tvarkos aprašą pagal 2019 m. spalio 22 d. tarnybiniame pranešime Nr. V-1529 pateiktus pastebėjimus ir Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus.

2.2 Techninė specifikacija galimai buvo pritaikyta konkrečiai prekei

Viešųjų pirkimų įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad perkamų prekių, paslaugų ar darbų ypatybės apibūdinamos pirkimo dokumentuose pateikiamoje techninėje specifikacijoje. Techninė specifikacija turi užtikrinti konkurenciją ir nediskriminuoti tiekėjų. Taip pat nustatytas reikalavimas, kad apibūdinant pirkimo objektą, techninėje specifikacijoje negali būti nurodytas konkretus modelis ar tiekimo šaltinis, konkretus procesas, būdingas konkrečiam tiekėjo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, ar prekių ženklas, patentas, tipai, konkreti kilmė ar gamyba, dėl kurių tam tikriems subjektams ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankesnės sąlygos arba jie būtų atmesti. Toks nurodymas yra leidžiamas išimties tvarka, kai pirkimo objekto yra neįmanoma tiksliai ir suprantamai apibūdinti pagal šio straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus. Šiuo atveju nurodymas pateikiamas įrašant žodžius „arba lygiavertis“. Taigi perkančioji organizacija gali siekti įsigyti konkretaus arba lygiavertio modelio pirkimo objektą, tačiau techninėje specifikacijoje nurodyti reikalavimai negali diskriminuoti tiekėjų.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejį, kai techninės specifikacijos reikalavimai galimai buvo pritaikyti konkrečioms tiekėjams ir todėl nebuvo užtikrinti pagrindiniai viešojo pirkimo principai. PAGD viešojo pirkimo specializuotam mikroautobusui su įranga įsigyti (pirkimo Nr. 457298) konkurso techninių sąlygų 8.5 ir 8.6 punktuose buvo nurodyti tokie reikalavimai: mikroautobuso bendras ilgis ne daugiau kaip 7500 mm, o ratų bazė ne mažiau kaip 4200 mm. PAGD 2019 m. spalio 18 d. CVP IS pranešimu Nr. 7670002 buvo gauta pretenzija, kurioje pirkimo dalyvis teigia, kad reikalavimai mikroautobuso ilgiui ir ratų bazei eliminuoja galimybę siūlyti IVECO DAILY markės autobusus, kadangi jų ratų bazė yra 4100 mm, taigi 100 mm arba 10 cm trumpesnė, o bendras ilgis viršytų nustatytą reikalavimuose. Pretenzijoje buvo teigiama, kad tokie reikalavimai gali būti nustatyti siekiant proteguoti Mercedes Benz Sprinter markės autobusus, nes jų ratų bazės ilgis yra 4350 mm. Pirkimo dalyvis siūlė nustatyti +200 mm paklaidą bendram mikroautobuso ilgiui ir ratų bazei, tačiau viešojo pirkimo komisija, atsižvelgusi į techninės specifikacijos rengėjo nuomonę, pretenzijos minėtais klausimais netenkino. Komisijos protokole nurodyta, kad rinkoje yra bent keletas gamintojų modelių, atitinkančių

keliamus reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys, kad tai yra tik abstraktus teiginys, nes konkrečių gamintojų modeliai komisijos protokole nebuvo nurodyti. Be to, kuo ilgesnis autobusas (išskirtiniais atvejais bus prikabinama ir priekaba), tuo su juo bus sunkiau vairuotojui manevruoti, pavyzdžiui, miškingose vietovėse, kadangi perkamas specializuotas autobusas bus naudojamas ne tik keleivių pervežimui, bet ir įrangos pervežimui į incidento vietą. Pažymėtina, kad šiam pirkimui pasiūlymą pateikė tik vienas tiekėjas, kuris pasiūlė būtent Mercedes Benz Sprinter modelio mikroautobusą (2019 m. gruodžio 30 d. sudarytos sutarties Nr. 35-5 vertė 80 535,18 Eur¹³).

Tokie ir panašūs pavyzdžiai kelia riziką tiekėjų diskriminavimui ir nepagrįstam konkurencijos mažinimui.

Pasiūlymas: nustatyti priemones, kurios užtikrintų, kad techninės specifikacijos reikalavimai būtų pagrįsti ir nediskriminuotų panašių prekių gamintojų.

2.3 To paties tipo prekių pirkimai galimai skaidyti į kelis atskirus pirkimus siekiant sumažinti pirkimų vertę ir atlikti neskelbiamos apklausos būdu

Pagal Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97, 21.2.1 punktą neskelbiamos apklausos būdu galima pirkti, jei numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Eur be PVM, t. y. 12 100 Eur su PVM. Pagal Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos¹⁴ 2.1 punktą to paties tipo prekės apibrėžiamos kaip prekės, kurios priklauso tai pačiai prekių grupei pagal BVPŽ skaitmeninio kodo pirmus tris skaitmenis, išskyrus atvejus, kai tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- 1) prekių pirmi penki BVPŽ skaitmeninio kodo skaitmenys skiriasi ir prekės nėra skirtos identiškam ar panašiam naudojimui;
- 2) tokių prekių savo asortimente įprastai neturi vienas tiekėjas (atsižvelgiama į tiekėjo specializaciją ir suinteresuotumą atitinkamoje veikloje).

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai to paties tipo prekės buvo planuojamos įsigyti neskelbiamos apklausos būdu atliekant keletą pirkimų, nors jas sujungus į vieną pirkimą būtų viršijama pirkimo vertė, kai neskelbiama apklausa kaip viešojo pirkimo būdas yra galimas, arba tos paties tipo prekes planavo pirkti kitas PAGD struktūrinis padalinys skelbiamos apklausos ar atviro konkurso būdu. Informacija apie to paties tipo prekių planuojamų pirkimų vertę ir jų būdus pateikiama žemiau lentelėje.

¹³ Prieiga internete:

http://www.cvpp.lt/index.php?option=com_vptpublic&task=sutartys&Itemid=109&filter_show=1&filter_limit=10&vpt_unite=&filter_tender=specializuotas&filter_number=&filter_proctype=&filter_authority=prie%C5%A1gaisrin%C4%97s+apsaugos+ir+gelb%C4%97jimo&filter_jarcode=&filter_purchaseCode=&filter_cpv=&filter_valuefrom=&filter_valueto=&filter_contractdate_from=&filter_contractdate_to=&filter_expirationdate_from=&filter_expirationdate_to=&filter_supplier=&filter_supplier_jarcode=&filter_agreement_type=

¹⁴ Patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1S-94 (2019 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. 1S-14 redakcija).

Pirkimų plano Eil. Nr.	Pirkimo pavadinimas	BVPŽ kodas arba darbų klasė	Numatomas kiekis ar apimtis	Numatoma sutarties vertė (tūkst. Lt)	Numatoma maksimali	Numatoma pirkimo pradžia	Numatomas pirkimo būdas	Pirkimas bus atliekamas	Pirkimas bus atliekamas CVP IS	Iniciatorius (padalinys/jstaiga)
342	Mobilūs telefonai	32252100-5	pagal poreikį	5.400	12 mėn.	II-III	Neskelbiama apklausa		Ne	ŠPGV
344	Mobilus telefonas	32250000-0	1	200	1 mėn.	III	Neskelbiama apklausa		Ne	VPGV
345	Telefonai	32250000-0	pagal poreikį	2.000	1 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa		Ne	KLPG V
346	Ryšio priemonės (mobilieji telefonai)	32250000-0	Pagal poreikį	2.300	1 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa		Ne	MOPG V
347	Mobilūs telefonai	32250000-0	Pagal poreikį	600	1 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa		Ne	PAGD TVS
348	Mobilieji telefonai	32250000-0	Pagal poreikį	3939	1 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa		Ne	PPGV
349	Mobilieji telefonai	32250000-0	Iki 4 vnt.	800	1 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa		Ne	PAGD LAS
350	Mobilieji telefonai	32250000-0	2 vnt.	570	1 mėn.	IV	Neskelbiama apklausa			PAGD ITRS
577	Termovizorius	38126300-7	5 vnt.	5.000	1 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa		Taip	KPGV
578	Įsigyti termovizorius	38126300-7	2 – 4	12.000	12 mėn.	II-IV	Skelbiama apklausa		Taip	PAGD MILG
579	Termovizorius	38126300-7	1 vnt.	4310	1 mėn.	IV	Neskelbiama apklausa		Taip	VPGV
230	Rašomasis popierius ir popierius spausdintuvams	30197620-8	pagal poreikį	1.240	2 mėn.	I-IV	Neskelbiama apklausa	Taip		VPGV
231	Biuro popierius	30197620 ¹⁵ -8	pagal poreikį	3.500	1 mėn.	I-IV	Skelbiama apklausa	Taip	Taip	KLPG V

¹⁵ Pagal šį BVPŽ kodą yra rašomasis popierius, kuris skirstomas į konferencijų bloknotus, tačiau prekės pavadinime nurodytas biuro popierius.

232	Biuro popierius (spausdintuvams)	301976 30 ¹⁶ -1	458 vnt.	2.224	1 mėn.	II-IV	Neskelbiama apklausa	Taip		KPGV
233	Popierius spausdintuvams	301976 30-1	pagal poreikį	2500	1 mėn.	I-IV	Skelbiama apklausa	Taip		ŠPGV
234	Popierius spausdintuvams	301976 30-1	pagal poreikį	1.600	1 mėn.	I-IV	Skelbiama apklausa	Taip		PPGV
235	Biuro popierius	301976 30-1	pagal poreikį	600	1 mėn.	I-IV	Skelbiama apklausa	Taip		MOPGV
236	Biuro popierius	301976 30-1	Pagal poreikį	3000	2 mėn.	I-IV	Skelbiama apklausa	Taip		PAGD TVS

Lentelės duomenimis, per 2019 m. aštuoni skirtingi PAGD struktūriniai padaliniai (Šiaulių, Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio ir Mažeikių objektinė priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Turto valdymo skyrius, Logistinio aprūpinimo skyrius, Informacinių technologijų ir ryšių skyrius) planavo neskelbiamos apklausos būdu įsigyti mobiliųjų telefonų, kurie yra to paties tipo prekės ir kurių planuojama vertė buvo 15 809 Eur, taigi šias prekes sujungus į vieną pirkimą neskelbiamos apklausos būdu nebebūtų galima pirkti. Pažymėtina, kad pirkimų plano eilės numeriu 342 mobiliųjų telefonų skaitmeninio BVPŽ kodo su kitais mobiliaisiais telefonais sutapo tik keturi pirmi skaitmenys, tačiau manytina, kad prekės priklauso tai pačiai prekių grupei.

Trys PAGD struktūriniai padaliniai planavo pirkti termovizorius, kurių BVPŽ kodai yra tokie patys, iš kurių Materialinių išteklių ir logistikos grupė planavo pirkti skelbiamos apklausos būdu, nes numatoma sutarties vertė buvo 12 000 Eur su PVM, o Vilniaus ir Kauno priešgaisrinės gelbėjimo valdybos planavo pirkti termovizorius neskelbiamos apklausos būdu, nes numatoma dviejų atskirų pirkimų sutarčių vertė – 9 310 Eur. Manytina, kad Materialinių išteklių ir logistikos grupė galėjo sujungti termovizorių pirkimą į vieną ir kitas dvi priešgaisrines gelbėjimo valdybas aprūpinti trūkstantomis prekėmis jas perkant skelbiamos apklausos būdu.

Biuro popierių planavo įsigyti Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Mažeikių objektinė priešgaisrinė gelbėjimo valdyba bei Turto valdymo skyrius tiek skelbiamos, tiek neskelbiamos apklausos būdais, o visa planuojama biuro popieriaus vertė sudarė 14 664 Eur. Esant bendrai to paties tipo prekių vertei didesnei nei 12 100 Eur su PVM turi būti perkama skelbiamos apklausos būdu, o ne neskelbiamos apklausos būdu.

PAGD atstovai derindami išvados projektą nurodė, kad nė vieno iš pirkimų numatomi sutarties vertei neviršijus 10 tūkst. Eur be PVM, pirkimo būdas buvo pasirinktas teisėtai. Pažymime, kad pateikti pastebėjimai dėl pirkimo būdo pasirinkimo yra orientuoti į to paties tipo prekių pirkimų sujungimo būtinumą, juo labiau kad PAGD nuo 2019 m. sausio 1 d., kai buvo prijungta dvylika priešgaisrinių

¹⁶ Pagal šį BVPŽ kodą tai yra popierius spausdintuvams.

gelbėjimo valdybų, yra viena perkančioji organizacija, kuri yra atsakinga už viso juridinio vieneto prekių, paslaugų ir darbų poreikio planavimą ir viešųjų pirkimų vykdymą.

Tinkamai suplanavus to paties tipo prekių įsigijimą, nereikėtų jų pirkti keletą kartų neskelbiamos apklausos būdu, kuris pats savaime yra korupcinio požiūriu rizikingesnis, nei skelbiamos apklausos ar supaprastinto atviro konkurso būdas. Be to, struktūriniais padaliniais patiems savarankiškai vykdant pirkimus, viešųjų pirkimų procese dalyvauja gana daug pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų. Pagal PAGD pateiktą konfidencialumo ir nešališkumo deklaracijų registrą laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. kovo 30 d. atliekant viešuosius pirkimus dalyvavo 287 unikalūs asmenys. Pažymėtina, kad dalis šių asmenų dalyvavo keliuose viešųjų pirkimų procesuose. Manytina, kad atliekant vieną viešąjį pirkimą pirkti tokias pačias prekes, paslaugas ar darbus galėtų būti ekonomiškiau nei kiekvienam struktūriniam padalinui atskirai atliekant viešojo pirkimo procedūras.

Pasiūlymas: nustatyti priemones, kurios užtikrintų tokių pačių prekių įsigijimą vykdant kuo mažiau viešųjų pirkimų, t. y. tinkamą pirkimų poreikio ir pirkimo būdo nustatymą.

2.4 Komisija keitė techninę specifikaciją pagal pirkimų dalyvių prašymus

Nors Viešųjų pirkimų įstatyme nėra nustatyto konkretaus reikalavimo, kad pirkimo sąlygos negali būti keičiamos, tačiau teismų praktika atskleidžia, kad „pirkimo vykdytojas turi galimybę taisyti ar pildyti pirkimo sąlygų duomenis, kuriems tereikia paprasto paaiškinimo arba siekiant ištaisyti akivaizdžias redakcinio pobūdžio klaidas, jei apie šį pakeitimą informuojami visi dalyviai. Pirkimo vykdytojui taip pat turi būti leidžiama padaryti tam tikrus pirkimo sąlygų pakeitimus, be kita ko, susijusius su profesinių pajėgumų reikalavimais ir jų sumavimo tvarka, su sąlyga, kad paisoma nediskriminavimo ir vienodo požiūrio principų, taip pat skaidrumo pareigos. Šis reikalavimas reiškia, pirma, kad *atitinkami pakeitimai, nors ir svarbūs, neturi būti tokie esminiai, kad pritrauktų potencialių dalyvių, kurie, jei šių pakeitimų nebūtų padaryta, nebūtų galėję pateikti pasiūlymo*. Be kita ko, taip galėtų būti, kai dėl pakeitimų pirkimo pobūdis iš esmės pasikeičia, palyginti su tuo, kas buvo nustatyta iš pradžių“¹⁷. Taigi paskelbus viešojo pirkimo dokumentus esminiai reikalavimai viešojo pirkimo objektui negali būti keičiami.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai techninės specifikacijos, kurios yra esminių reikalavimų dokumentas, buvo pakeistos atsižvelgiant į pirkimo dalyvių prašymus:

- PAGD, vykdydamas pirkimą „Automobilinės cisternos ir gaisrų gesinimo kopėčios“, apie kurį CVP IS buvo paskelbta 2019 m. spalio 23 d., pirkimo Nr. 457421), techninėje specifikacijoje buvo nurodęs variklio galingumo parametrus kaip vieną iš reikalavimų automobilinei cisternai. Automobilinės cisternos variklio galingumas turėjo būti ne mažesnis kaip 235 kW. Viešojo pirkimo dalyvis 2019 m. lapkričio 13 d. pateikė siūlymą sumažinti reikalavimą variklio galingumui iki 215 kW. Viešojo pirkimo

¹⁷ Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2017 m. balandžio 5 d. sprendimas UAB „Borta“ prieš VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją C-298/15).

komisija, atsižvelgusi į pirkimo techninės specifikacijos rengėjo nuomonę, pateiktą 2019 m. lapkričio 11 d. raštu Nr. B-668(5.2), kuriame nurodyta, kad „siekiant išvengti nereikalingų interpretacijų bei dar labiau išplėsti tiekėjų spektrą“ sutiko 1 pirkimo dalies (automobilinės cisternos) techninės specifikacijos 29 punkte reikalaujamą variklio galingumą sumažinti nuo 235 kW iki 215 kW, t. y. 8,5 procento. Kitas pirkimo dalyvis 2019 m. lapkričio 18 d. pateikė pretenziją-siūlymą variklio galingumą sumažinti nuo 215 kW iki 213 kW, t. y. 0,93 proc., tačiau viešojo pirkimo komisija prašymo netenkino, motyvuodama, kad jau vieną kartą buvo sumažintas galingumas. Pažymėtina, kad šį pirkimą komisija nuspėdė nutraukti 2019 m. lapkričio 29 d. Komisijos protokole nurodyta, kad komisija, pakartotinai išnagrinėjusi automobilių cisternų techninę specifikaciją, gautus tiekėjų pastebėjimus dėl pirkimo sąlygų 3 priedo 29 punkte nurodyto reikalavimo ir techninės specifikacijos rengėjo pritarimu atliktus pakeitimus bei įvertinusi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (LAT CBS 2016 m. kovo 30 d. nutartis c. b. UAB „AKIRO“ v. VšĮ Trakų ligoninė, bylos Nr. 3K-3-177-916/2016) išaiškinimą ir Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas „*kai yra keičiamos esminės pirkimo sąlygos (pakeičiami reikalavimai kvalifikacijai ar techninė specifikacija taip, jog po atliktų pakeitimų daugiau tiekėjų galėtų dalyvauti pirkime, keičiamas sutarties tipas, keičiamas pirkimo objektas) pirkimą reikia nutraukti ir pradėti naują pirkimą*“, nusprendė užbaigti pirkimo procedūras I pirkimo dalyje vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 29 str. 2 d. 3 p., nutraukiant pirkimo procedūras atlikus esminį pirkimo sąlygų 3 priedo pakeitimą.

- PAGD 2019 m. rugpjūčio 20 d. paskelbė pirkimo konkursą dėl specializuoto autobuso su įranga pirkimo (pirkimo Nr. 448599). Konkurso techninių sąlygų 6.8 punkte buvo nustatytas reikalavimas variklio darbiniam tūriui būti ne mažesniau kaip 2500 cm³. Pretenziją 2019 m. rugpjūčio 27 d. pateikęs tiekėjas teigė, kad variklio darbinis tūris neturi jokios įtakos prekės eksploatacinėms savybėms ir galimai gali būti skirtas eliminuoti iš konkurso Volkswagen Crafter ir MAN TGE autobusų tiekėjus. Pretenzijoje taip pat buvo teigiama, kad techninės specifikacijos 6.11 punkte nustatytas bendras ilgis ne daugiau kaip 7500 mm taip pat galimai riboja tiekėjų galimybes siūlyti IVECO DAILY. Pretenzijoje taip pat buvo teigiama, kad techninės specifikacijos 6.12 punkte nustatytas reikalavimas automobilio pločiui, neįskaitant išorės veidrodėlių, būti ne daugiau kaip 2000 mm yra diskriminuojantis tiekėjus ir prašė išbraukti šią nuostatą. Viešųjų pirkimų komisija, atsižvelgdama į techninės specifikacijos rengėjo pateiktą nuomonę, 2019 m. rugpjūčio 29 d. posėdžio protokole Nr. 48-396 priėmė sprendimą pretenzijos dėl minėtų punktų netenkinti. Pastebėjimą dėl automobilio pločio 2019 m. rugsėjo 6 d. pateikė ir kitas tiekėjas, tačiau pastarasis prašė ne panaikinti reikalavimą pločiui, o jo ribą padidinti iki 2020 mm. Prašymą komisija 2019 m. rugsėjo 10 d. posėdžio protokole Nr. 48-427 nusprendė tenkinti ir nustatė, kad automobilio plotis, neįskaitant išorės veidrodėlių, nuo 2000 mm, taigi tai reiškę, kad automobilio plotis gali viršyti 2000 mm. Komisija, nagrinėdama dvi pretenzijas dėl to paties techninės specifikacijos punkto, priėmė visiškai skirtingus sprendimus. Pažymėtina, kad komisija 2019 m. rugsėjo 13 d., po gauto Viešųjų pirkimų tarnybos užklauso, priėmė sprendimą pirkimą nutraukti, nes numatė keisti techninės specifikacijos esmines sąlygas taip, kad daugiau tiekėjų galėtų dalyvauti pirkime. Viešojo pirkimo arba

pirkimo procedūrų ataskaita Nr. 9.4-2006(5.2E) dėl pirkimo Nr. 448599 buvo pateikta tik 2019 m. lapkričio 19 d., nors sprendimą komisija priėmė 2019 m. rugsėjo 13 d.

Korupcijos rizikos veiksniais laikome galimybę komisijai priimti sprendimus dėl techninėse specifikacijose nurodytų reikalavimų, kurie buvo esminiai ir galėjo pritraukti potencialių dalyvių, kurie, jei šių pakeitimų nebūtų padaryta, nebūtų galėję pateikti pasiūlymo, pakeitimo. Be to, kaip rodo nustatyti atvejai, komisijos sprendimai dėl tų pačių techninių specifikacijų reikalavimų gali būti skirtingi. Pažymėtina, kad keičiant esmines pirkimo sąlygas, reikia nutraukti pradėtą pirkimą ir iš naujo paskelbti su pakeistomis sąlygomis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 30 d. nutartis c. b. UAB „AKIRO“ v. VšĮ Trakų ligoninė, bylos Nr. 3K-3-177-916/2016).

Pasiūlymas: vidaus teisės aktuose nustatyti, kad keičiant esminius reikalavimus pirkimo objektui, pirkimas, kuris atliekamas atviros procedūros būdu, turi būti skelbiamas iš naujo.

2.5 Tobulintinas iš tiekėjų gautų pastabų ir pasiūlymų nagrinėjimas

Pagal Pirkimų tvarkos aprašo 49 punktą organizatorius ar komisija, vykdydami pirkimą, gautas tiekėjų pastabas ir pasiūlymus dėl pirkimo dokumentų, jei yra būtina, raštu (el. paštu, faksu) pateikia iniciatoriui, kuris nagrinėja gautas pastabas ir pasiūlymus dėl pirkimo dokumentų, įvertina pateiktų pastabų ir pasiūlymų svarbą. Motyvuotą atsakymą per organizatoriaus ar komisijos nurodytą terminą iniciatorius pateikia raštu (el. paštu, faksu) organizatoriui ar komisijai. Pagal Pirkimų tvarkos aprašo 50 punktą sprendimą dėl tiekėjų pastabų ir pasiūlymų dėl pirkimo dokumentų, remdamasi iniciatoriaus nuomone, priima komisija ar organizatorius ir, patikslinę pirkimo dokumentus, teikia juos CVP IS ar kitomis priemonėmis suinteresuotiems tiekėjams, dalyvaujantiems pirkime. Taigi Pirkimų tvarkos aprašas, viena vertus, leidžia komisijai esant būtinumui gautas tiekėjų pastabas ir pasiūlymus pateikti nagrinėti iniciatoriui, kita vertus, nustato, kad komisija sprendimą dėl tiekėjų pastabų ir pasiūlymų priima atsižvelgdama į iniciatoriaus nuomonę.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai atliekant viešąjį pirkimą gautas pretenzijas komisija pavedė išnagrinėti pirkimo iniciatoriui nemotyvuodama, ar yra būtinumas, pavyzdžiui:

- Viešojo pirkimo komisijos 2019 m. spalio 22 d. posėdžio protokole Nr. 48-518 nurodyta, kad 2019 m. spalio 18 d. CVP IS pranešimu Nr. 7670002 buvo gauta pretenzija dėl specializuotam mikroautobusui su įranga nustatytų reikalavimų. Protokole nurodyta, kad komisija kreipėsi į techninės specifikacijos rengėją ir šis pateikė atsakymą, kuris pateikiamas protokole. Protokole taip pat pažymėta, kad komisija pritarė siūlymams pateikti patikslinimus, kuriuos pateikė techninės specifikacijos rengėjas.
- Automobilinių cisternų, gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilinių kopėčių su krepšiu viešojo pirkimo komisijos 2019 m. lapkričio 7 d. posėdžio protokole Nr. 48-554 nurodyta, kad buvo gauta tiekėjo pretenzija. Komisija, vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymo 103 straipsnio 2 dalimi, sustabdė pirkimo procedūras ir nusprendė dokumentų valdymo sistemos priemonėmis kreiptis į

techninės specifikacijos rengėją ir pirkimo iniciatorių su siūlymu įvertinti, ar būtina keisti automobilių cisternų techninės specifikacijos 29 punktą, t. y. nustatyti mažesnę variklio galingumą, išdėstant jį nauja redakcija, kaip to reikalaujama pretenzijoje arba, nesutikus su komisijos siūlymu, pateikti argumentuotą informaciją apie bent tris skirtingus gamintojus, kurie galėtų pateikti prekę, atitinkančią techninėje specifikacijoje keliamus reikalavimus. 2019 m. lapkričio 13 d. posėdžio protokole Nr. 48-570 nurodyta, kad pirkimo techninės specifikacijos rengėjas 2019 m. lapkričio 11 d. raštu Nr. B-668(5.2) nurodė, kad siekdamas išvengti nereikalingų interpretacijų bei dar labiau išplėsti tiekėjų spektrą sutinka keisti pirmos pirkimo dalies techninės specifikacijos 29 punkte reikalaujamą automobalinės cisternos galingumą jį sumažinant nuo 235 kW iki 215 kW. Nors komisijos posėdžio protokole nurodyta, kad komisija, išnagrinėjusi gautą tiekėjo pretenziją, ją tenkina iš dalies, nes sumažina reikalavimą autocisternos variklio galingumui iki 215 kW, o ne iki 200 kW kaip buvo prašoma, abejotina, ar gali būti teigiama, kad komisija pati nagrinėjo pretenziją, juo labiau kad komisija priėmė sprendimą, kuris visiškai sutapo su pirkimo iniciatoriaus ir techninės specifikacijos rengėjo pateikta nuomone (pirkimo Nr. 457421).

Pažymėtina, kad dėl automobilių cisternų, gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilių kopėčių su krepšiu pirkimo Viešųjų pirkimų tarnyba, išnagrinėjusi gautas pirkimo dalyvių pretenzijas, 2020 m. vasario 25 d. raštu Nr. 4S-160 (7.4E) pateikė vertinimo išvadą, kurioje nurodė, kad pirkimo komisijos 2019 m. gruodžio 12 d. posėdžio protokolu Nr. 48-621 ir 2020 m. sausio 10 d. posėdžio protokolu Nr. 48-11 priimti sprendimai atmesti tiekėjų pasiūlymus, pabaigti ar nutraukti pirkimo procedūras net nepaprašius paaiškinti neatitikimų (atsižvelgiant į tai, kad tiekėjai nedviprasmiškai deklaravo siūlomų automobilių kopėčių aukštį, taip pat į tai, kad pateikti brėžiniai skirti tik bendram vizualiniam susipažinimui (galimi parametrų pakeitimai), o siekiamas aukštis gali būti užtikrintas pasirinkus reikiamą važiuoklės tipą, pakabos elementus, jų sureguliuojimą, kopėčių sekcijų atramos konstrukcijas) yra neteisėti, priimti pažeidžiant VPI 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą skaidrumo principą. Viešųjų pirkimų tarnyba įpareigojo PAGD panaikinti pirkimo komisijos 2019 m. gruodžio 12 d. posėdžio protokolu Nr. 48-621 ir 2020 sausio 10 d. posėdžio protokolu Nr. 48-11 priimtus sprendimus, taip pat per 21 d. d. raštu informuoti apie įpareigojimo įvykdymą bei sprendimus ir (ar) veiksmus, susijusius su tolesne pirkimo eiga. Taigi viešojo pirkimo komisija, atmesdama tiekėjų pasiūlymus dėl galimo autocisternai nustatyto aukščio viršijimo, priėmė neteisėtą sprendimą. Pažymėtina, kad tokį sprendimą komisija priėmė atsižvelgdama į tarnybinę pagalbą suteikusio PAGD pareigūno nuomonę. Korupcijos rizikos veiksmu laikome sudarytą galimybę daryti įtaką komisijos sprendimams teikiant tarnybinę pagalbą. Be to, komisijai negalint priimti sprendimų be tarnybinės pagalbos, o suteiktos pagalbos nekvestionuojant, kyla klausimas, ar viešojo pirkimo komisija buvo suformuota atsižvelgiant į narių turimas žinias, kaip nustatyta Viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje.

Manytina, kad tiekėjų pastabų ir pasiūlymų perdavimas nagrinėti iniciatoriui neužtikrina funkcijų atskyrimo viešųjų pirkimų procese. Pažymėtina, kad PAGD yra sudaryta Viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisija (toliau – Prevencinės kontrolės komisija), kuriai pagal Pirkimų tvarkos

aprašo 61 punktą viešųjų pirkimų komisijos pirmininkas turi pateikti motyvuotą pažymą apie organizuojamą ir (ar) atliekamą didesnės nei 58 000 Eur (be PVM) pirkimo vertės prekių ar paslaugų viešąjį pirkimą arba didesnės nei 145 000 Eur (be PVM) vertės darbų viešąjį pirkimą, jeigu buvo gautos tiekėjo pastabos ar pretenzijos, susijusios su diskriminuojančiais arba konkurenciją ribojančiais prekių ar paslaugų pirkimo dokumentais.

Korupcijos rizikos veiksniumi laikome nepakankamai aiškų reglamentavimą, apibrėžiant būtinumo sąlygas, kurioms esant organizatorius ar komisija, vykdydami pirkimą, gautas tiekėjų pastabas ir pasiūlymus dėl pirkimo dokumentų, pateikia nagrinėti iniciatoriui, taip pat neaišku, ar Prevenčinės kontrolės komisija tik susipažįsta su komisijos pirmininko parengta pažyma, tačiau pačių tiekėjų pateiktų pastabų ar pretenzijų nenagrinėja, ar Prevenčinės kontrolės komisija iš esmės nagrinėja gautas tiekėjų pastabas ir pasiūlymus.

Pasiūlymas: aiškiai reglamentuoti, kas nagrinėja gautus tiekėjų pasiūlymus ir pretenzijas, taip pat nustatyti papildomas priemones, užtikrinančias viešojo pirkimo komisijos priimtų sprendimų, ypač kai jie susiję su tiekėjų pasiūlymų atmetimu, peržiūrėjimą ar tinkamą tarnybinės pagalbos teikimą, pavyzdžiui, nustatyti, kad tarnybinę pagalbą pasiūlymų vertinimo klausimais teikia mažiausiai du asmenys.

2.6 Komisija pripažino laimėjusiais pasiūlymus, kurie neatitiko reikalavimų

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 1 dalies nuostatas perkančioji organizacija, vadovaudamasi šio įstatymo 55, 56 ir 57 straipsnių nuostatomis, laimėjusiu pripažįsta ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos, tarp kurių yra ir reikalavimas, kad pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus pagal šio įstatymo 47 straipsnį.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejį, kai komisija priėmė sprendimą sudaryti pasiūlymų eilę neįsitikinusi tiekėjo atitiktimi kvalifikacijos reikalavimams. Tiekėjas 2019 m. spalio 7 d. pateikė pretenziją, kurioje nurodyta, kad sudarytoje pasiūlymų eilėje dėl PAGD Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos eksploatuojamų pastatų ir inžinerinių sistemų aptarnavimo ir techninės priežiūros paslaugų pirkimo Nr. 455036 nustatytas II ir IX pirkimo dalių laimėtojas netenkina pirkimo sąlygose iškelto reikalavimo 34 punkto 1.3 eilutės, t. y. neturi teisės verstis gamtinių dujų įrenginių automatikos ir valdymo sistemų eksploatavimo darbais. PAGD 2019 m. spalio 10 d. atsakydamas į pretenziją nurodė, kad gavęs pretenziją CVP IS priemonėmis kreipėsi į minėtą II ir IX pirkimo dalių laimėtoją su prašymu patikslinti (paaiškinti) atitiktį kvalifikacinių reikalavimų 1.3 punktui, tačiau atsakymo iki nustatyto termino negavo, todėl gautą tiekėjo pretenziją nusprendė pripažinti pagrįsta, pasiūlymus II ir IX pirkimų dalims atmesti kaip neatitinkančius kvalifikacinių reikalavimų, todėl sudarė naują pasiūlymų eilę minėtoms pirkimų dalims. Taigi tik dėl gautos tiekėjo pretenzijos pirkimo komisija inicijavo papildomą

užklausimą pasiūlymų eilėje dėl II ir IX pirkimo dalių nustatyto laimėtojo kvalifikacijai tikslinti, o pati laiku ir tinkamai neįvertino galimos tiekėjo neatitikties kvalifikacijos reikalavimams.

Viešųjų pirkimų tarnybos viešai skelbiamose patikrinimo išvadose yra konstatuota, kad PAGD dviejuose viešuosiuose pirkimuose (pirkimas Nr. 422127 ir pirkimas Nr. 449507) nustatė laimėjusį pasiūlymą, kuris neatitinka techninės specifikacijos reikalavimų.

Pasiūlymas: nustatyti priemonės, kurios padėtų užtikrinti, kad laimėjusiu pripažinto tiekėjo pasiūlymas atitinka reikalavimus, taip pat pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.

2.7 Perkamos projektų rengimo paslaugos, nors tai yra vieno iš struktūrinių padalinių funkcija

PAGD Planavimo ir projektų valdymo skyriaus kaip struktūrinio padalinio uždaviniai ir funkcijos nurodytos šio skyriaus nuostatuose, patvirtintuose PAGD direktoriaus 2018 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-430 (toliau – Nuostatai). Vienas iš šiam skyriui nustatytų uždavinių yra vykdyti kartu su kitais departamento struktūriniais padaliniais projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos ir kitų paramos fondų, rengimą, įgyvendinimą ir administravimą (Nuostatų 7.3 punktas).

PAGD Planavimo ir projektų valdymo skyrius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius projektų valdymo srityje, rengia pagal nustatytus prioritetus ilgalaikio turto įsigijimo ir investicijų projekto įgyvendinimo planų projektus bei kontroliuoja jų vykdymą (Nuostatų 8.10 p.).

Nepaisant to, kad PAGD Planavimo ir projektų valdymo skyriui pavesta rengti investicijų projekto įgyvendinimo planų projektus, atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad PAGD įsigijo investicijų projektų rengimo paslaugų:

1. „Prisitaikymo prie klimato kaitos gerinimas stiprinant valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo pajėgumus“ patikslinimo paslaugą (Sutarties Nr. 35-42, sudarymo data 2020 m. sausio 31 d., su MB „Orbema“, įmonės kodas 304080872). Sutarties objektas buvo minėto investicijų projekto, rengto 2015 m., tikslinimo paslauga.

2. PAGD 2019 m. liepos 5 d. su MB „Orbema“ sudarė investicijų projekto „Gaisrinių automobilių parko atnaujinimas“ parengimo paslaugos pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 35-518, kurios vertė 2 000 Eur.

3. „Radviliškio PGT pastato Radviliškyje, Vaižganto g. 2, rekonstravimas“ parengimo paslaugos vertė 2 990 Eur. Sutartis Nr. 35-65 sudaryta 2020 m. kovo 19 d. su UAB „Investiciniai atradimai“.

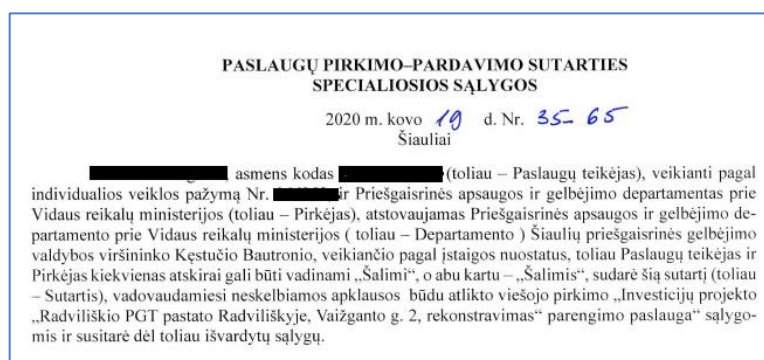
Manytina, kad nesant nustatytų aiškių kriterijų, kuriais vadovaujantis būtų galima spręsti, ar būtina įsigyti struktūrinių padalinių funkcijas dubliuojančias paslaugas, gali didėti korupcijos pasireiškimo tikimybė, kai PAGD darbuotojai gali būti suinteresuoti jiems pavestus atlikti darbus viešųjų pirkimų būdu perduoti atlikti kitiems asmenims.

Pasiūlymas: nustatyti aiškius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų galima spręsti, ar būtina įsigyti struktūrinių padalinių funkcijas dubliuojančias paslaugas.

2.8 Tam tikrais atvejais CVP IS skelbiama neteisinga informacija apie paslaugos teikėją ir sutarties sudarymo datą

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad PAGD 2020 m. kovo 19 d. sudarytoje sutartyje Nr. 35-65 dėl investicinio projekto „Radviliškio PGT pastato Radviliškyje, Vaižganto g. 2, rekonstravimas“ parengimo nurodytas paslaugos teikėjas yra fizinis asmuo, tačiau CVP IS skelbiamoje informacijoje šios paslaugos teikėju nurodytas UAB „Investiciniai atradimai“ (300066252). Žemiau esančiuose paveikslėliuose pateikiama sutarties ir CVP IS skelbiamos informacijos kopijos.

Sutarties objektas	Perkančioji organizacija	Tiekėjas (-ai)	Vertė	Sudarymo data	Galiojimo data	Tipas
Investicijų projekto "Radviliškio PGT pastato Radviliškyje, Vaižganto g.2, rekonstravimas" parengimo paslauga Paslaugos	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (188601311)	"Investiciniai atradimai", UAB (300066252)	€2.990,00	2020-03-19	2020-12-19	MVP
BVPŽ kodas: Projektų vadybos, išskyrus statybos darbus, paslaugos 79421000-1 Paskelbimo data: 2020-03-20 00:00:00 Paskutinio redagavimo data: 2020-05-25 06:48:26		Sutarties numeris: 35-65 Dokumentai: Sutartis_35-65.pdf				

Pažymėtina, kad sutartyje Nr. 35-65 nurodytas paslaugos teikėjas – fizinis asmuo – nėra susijęs su juridiniu asmeniu, kuris CVP IS yra nurodytas paslaugos teikėju.

CVP IS paskelbta neteisinga informacija, kad paslaugos tiekėjas yra UAB „Investiciniai atradimai“ naudojama ir kitose interneto svetainėse, pavyzdžiui, www.rekvizitai.lt, taigi viešai prieinama informacija, kad UAB „Investiciniai atradimai“ yra laimėjusi PAGD viešąjį pirkimą, nors bendrovėje nedirba nė vienas darbuotojas.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę taip pat nustatėme, kad 2019 m. gruodžio 11 d. sudaryta degalų pirkimo degalinėse pagrindinė sutartis Nr. 35-751 buvo paskelbta CVP IS 2019 m. gruodžio 3 d., t. y. sutartis buvo paskelbta 8 dienomis anksčiau nei sudaryta. CVP IS skelbiama, kad sutartis sudaryta 2019 m. lapkričio 14 d. Žemiau esančiuose paveikslėliuose pateikiama sutarties ir CVP IS skelbiamos informacijos kopijos.

DEGALŲ PIRKIMO DEGALINĖSE
PAGRINDINĖ SUTARTIS

2019 m. gruodžio 11 d. Nr. 35-751
Vilnius

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Užsakovas), atstovaujamas direktoriaus pavaduotojo Giedriaus Sakalinsko, veikiančio pagal įstaigos nuostatus ir įgaliotas direktoriaus 2019-01-29 įsakymu Nr. 1-51, ir uždaroji akcinė bendrovė „Viada LT“ (toliau – Tiekėjas), atstovaujama mažmeninės prekybos direktoriaus Vytauto Bacevičiaus, veikiančio pagal generalinio direktoriaus 2017 m. birželio 9 d. įgaliojimą Nr. JS-3837, toliau kartu vadinami Šalimis, vadovaudamiesi 2019-06-11 susitarimu Nr. 8S-118 „Dėl 2016 m. liepos 5 d. preliminariosios sutarties dėl degalų degalinėse pirkimo Nr. 8S-71 galiojimo termino pratęsimo“, sudarytos tarp Tiekėjo ir Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, atliekančios vidaus reikalų sistemos centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas (toliau – VRS CPO), sudaro šią pagrindinę sutartį (toliau – Sutartis).

Sutarties objektas	Perkančioji organizacija	Tiekėjas (-ai)	Vertė	Sudarymo data	Galiojimo data	Tipas
 Degalų pirkimo degalinėse pagrindinė sutartis <i>Prekės</i>	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (188801311)	UAB "Viada LT" (178715423)	€35.000,00	2019-11-14	2020-12-10	PPS
BVPŽ kodas: Nafta ir distiliatai 09130000-9 Paskelbimo data: 2019-12-03 00:00:00 Paskutinio redagavimo data: 2019-12-03 08:44:40		Sutarties numeris:35-751 Dokumentai: Pasirašyta sutartis, viešinti.pdf				

Kadangi CVP IS skelbiama informacija apie sudarytas sutartis yra vienintelis viešai prieinamas šaltinis, kurį gali naudoti suinteresuoti su PAGD viešaisiais pirkimais norintys susipažinti asmenys, manytina, kad turėtų būti skelbiama tik teisinga ir tiksli informacija.

Pasiūlymas: nustatyti priemones, kurios užtikrintų teisingos informacijos apie viešąjį pirkimą laimėjusį tiekėją viešinimą.

2.9 Informacija apie sudarytas viešųjų pirkimų sutartis viešinama nesilaikant nustatytų terminų

Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) tvarkos aprašo, patvirtinto VPT direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91¹⁸, 30 punktas įpareigoja perkančias organizacijas laimėjusių dalyvių pasiūlymus, sudarytas pirkimo sutartis CVP IS viešinti ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo pirkimo sutarties sudarymo, tačiau atsitiktinės atrankos būdu išanalizavus CVP IS pateiktą informaciją apie PAGD viešuosius pirkimus nustatyta, kad dalis pirkimo sutarčių buvo paviešintos nesilaikant nustatytų terminų, pavyzdžiui:

- 2019 m. liepos 24 d. sudaryta projekto išlaidų teisėtumo ir panaudojimo teisingumo tikrinimo atlikimo sutartis paskelbta 2020 m. sausio 28 d., t. y. praėjus 173 dienoms arba 6 mėnesiams nuo sudarymo (sutarties numeris 2019/07-24-1/35-18).
- 2019 m. balandžio 4 d. sudaryta sutartis dėl biuro popieriaus paskelbta 2019 m. rugpjūčio 27 d., t. y. 130 dienomis vėliau (sutarties numeris CPO70545).
- 2019 m. sausio 14 d. susitarimas dėl 2017-09-22 projekto išlaidų teisėtumo ir panaudojimo teisingumo tikrinimo sutarties Nr. 09/22 pakeitimo paskelbtas 2019 m. balandžio 5 d., t. y. 66 dienomis vėliau (sutarties numeris 35-396).

¹⁸ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/810ece3054e311e7846ef01bfff9b64>.

4. 2019 m. birželio 19 d. buvo susitarta dėl Gaisrinių žarnų džiovinimo aparato pirkimo-pardavimo sutarties specialiųjų sąlygų, tačiau jos buvo paskelbtos 2019 m. rugpjūčio 29 d., t. y. 56 dienomis vėliau (sutarties numeris 35-482).

5. 2019 m. rugsėjo 10 d. sudaryta sutartį dėl automobilio stabilizavimo įrangos paskelbė 2019 m. lapkričio 6 d., t. y. 42 dienomis vėliau (sutarties numeris 06-5162/35-590).

6. 2019 m. balandžio 15 d. sutartis dėl stacionarių kompiuterių operatyvinės atminties paskelbta 2019 m. birželio 5 d., t. y. 36 dienomis vėliau (Sutarties numeris:CPO70423/35-464).

7. 2019 m. balandžio 18 d. sutartis dėl skalbimo paslaugų paskelbta 2019 m. birželio 4 d., t. y. 32 dienomis vėliau (sutarties numeris CPO123716/35-462).

8. 2019 m. liepos 10 d. sutartis dėl higieninio popieriaus paskelbta 2019 m. rugpjūčio 26 d., t. y. 32 dienomis vėliau (sutarties numeris CPO74317/35-517).

9. Susitarimo dėl 2017 m. gegužės 8 d. projekto išlaidų teisėtumo ir panaudojimo teisingumo tikrinimo atlikimo sutarties Nr.1 pakeitimo sudarymo data nurodyta 2019 m. vasario 8 d., o susitarimas buvo paskelbtas 2019 m. kovo 26 d., t. y. 31 diena vėliau (sutarties numeris: 35-193).

10. 2019 m. rugpjūčio 28 d. sudarytas susitarimas dėl 2018 m. rugsėjo 3 d. elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties Nr. CPO113547/2079/35-616 buvo paskelbtas 2019 m. spalio 9 d., t. y. 27 dienomis vėliau (sutarties numeris CPO113547/2079/35-616).

11. 2019 m. spalio 4 d. pratęstą šaldymo ir kondicionavimo sistemos remonto ir darbingumo atstatymo sutartį VS-37/35-613 paskelbė 2019 m. lapkričio 12 d., t. y. 24 dienomis vėliau (sutarties numeris VS-37/35-613).

12. 2019 m. vasario 1 d. sutartys dėl naudojimosi miesto paviršinių nuotekų tinklais paslauga, adresu: Kretainio g. 2, Klaipėda (sutarties numeris: PAPL-20190075), Šilutės pl. 58, Klaipėda (sutarties numeris: PAPL-20190076), Trilapio g. 12, Klaipėda (sutarties numeris: PAPL-20190077), paskelbti 2019 m. kovo 12 d., t. y. 24 dienomis vėliau.

13. 2019 m. birželio 19 d. sutartis dėl degalų paskelbta 2019 m. liepos 25 d., t. y. 21 dienų vėliau (sutarties numeris: 35-535).

14. 2020 m. vasario 29 d. sudaryta sutartis dėl degalų (Palangos PGT ir Neringos PGT) buvo pavišinta 2020 m. balandžio 2 d., t. y. 18 dienų vėliau (sutarties numeris AD20/80 ID6582/35-91).

15. 2020 m. kovo 9 d. sudaryta sutartis dėl aukštalių įrangos planinės inspekcijos ir papildomos inspekcijos paslaugos buvo pavišinta 2020 m. balandžio 9 d., t. y. 16 dienų vėliau nei nustatyta.

16. 2019 m. birželio 27 d. sutartis dėl degalų paskelbta 2019 m. liepos 17 d., t. y. 15 dienų vėliau (sutarties numeris: 35-502).

17. 2019 m. birželio 26 d. sutartys dėl paviršinių nuotekų tvarkymo, taip pat dėl geriamojo vandens, Lietuvininkų g. 22A, Šilutė, paskelbtos 2019 m. liepos 25 d., t. y. 14 dienų vėliau (sutarčių numeriai: 35-539, 35-541, 35-542 ir 35-543).

18. 2019 m. rugpjūčio 1 d. buvo susitarta dėl aukšto slėgio pagalvių pirkimo–pardavimo sutarties specialiųjų sąlygų, tačiau jos buvo paskelbtos 2019 m. rugpjūčio 29 d., t. y. 13 dienų vėliau (sutarties numeris 06-5161/35-557).

19. 2019 m. gegužės 31 d. sutartis dėl saugaus valstybinių duomenų perdavimo tinklu paslaugos paskelbta 2019 m. birželio 27 d., t. y. 12 dienų vėliau (sutarties numeris SVDPT19/9.4-3-986/35-500).

20. 2019 m. rugpjūčio 28 d. sudaryta sutartis dėl keleivių vežimo paskelbta 2019 m. rugsėjo 24 d., t. y. 12 dienų vėliau (sutarties numeris 68487/35-585).

21. 2019 m. balandžio 4 d. sutartis dėl biuro popieriaus paskelbta 2019 m. balandžio 29 d., t. y. 10 dienų vėliau (sutarties numeris CPO70545/35-406).

22. 2019 m. gegužės 31 d. sutartis dėl vakcinavimo paslaugų paskelbta 2019 m. birželio 25 d., t. y. 10 dienų vėliau (sutarties numeris 35-493).

23. 2019 m. gruodžio 5 d. sudaryta sutartis dėl SSD diskų 240 G paskelbta 2019 m. gruodžio 30 d., t. y. 10 dienų vėliau (sutarties numeris CPO81141/35-805).

24. 2019 m. kovo 1 d. sutartis dėl degalų paskelbta 2019 m. kovo 26 d., t. y. 10 dienų vėliau (sutarties numeris 35-381).

Taip pat buvo nustatyta ir daug susitarimų, kurie buvo sudaryti 2018 m. gruodžio mėnesį dėl PAGD pavaldžių įstaigų reorganizavimo, bet buvo paskelbti vėliau nei per nustatytą 15 dienų terminą¹⁹.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad sudarius viešojo pirkimo sutartis kai kuriais atvejais neviešinamas laimėjusio dalyvio pasiūlymas, pavyzdžiui:

- 2020 m. kovo 23 d. sutarties dėl degalų automobiliams tiekėjo degalinėse (sutarties

¹⁹ 1. 2018 m. gruodžio 17 d. susitarimas dėl 2015 m. liepos 7 d. gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilių nuomos sutarties Nr. 17 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 26 d., t. y. 84 dienomis vėliau (sutarties numeris: 54/35-250).

2. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2017 m. balandžio 13 d. viešojo pirkimo–pardavimo paslaugų teikimo sutarties Nr. 53-2017-04-13/01 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 27 d., t. y. 83 dienomis vėliau (sutarties numeris 35-387).

3. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2015-07-07 gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilių nuomos sutarties Nr. 43-21 (4.48.) pakeitimo paskelbtas 2019 m. balandžio 8 d., t. y. 80 dienų vėliau (sutarties numeris 35-78).

4. 2018 m. gruodžio 31 d. sutartis dėl automobilių, kurių leistina didžiausia masė iki 3,5 tonų, remonto ir priežiūros paslaugos (susitarimas dėl 2017 m. liepos 14 d. paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutarties Nr. 17/07/14), paskelbta 2019 m. balandžio 11 d., t. y. 76 dienomis vėliau (Sutarties numeris: 17/07/14 / 35-403).

5. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2015 m. liepos 7 d. gaisrų ir gelbėjimo automobilių nuomos sutarties Nr. 2015-18-8/PsT-15-25700-970 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 26 d., t. y. 69 dienomis vėliau (sutarties numeris: 35-164).

6. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2015 m. liepos 7 d. gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilių nuomos sutarties Nr. B7-12 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 25 d., t. y. 67 dienomis vėliau (sutarties numeris: B7-62/35-342).

7. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2015-07-07 gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilių nuomos sutarties Nr. RS-20 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 27 d., t. y. 67 dienomis vėliau (sutarties numeris: TV-SUTPK-19-22/35-388).

8. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2018 m. gegužės 7 d. šilumos pirkimo–pardavimo sutarties Nr. 21 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 26 d., t. y. 64 dienomis vėliau (sutarties numeris 35-385).

9. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2018 m. kovo 23 d. naudojimosi saugiu valstybinių duomenų perdavimo tinklu sutarties Nr. SVDPT18/045/76-17 pakeitimo 2019 m. kovo 19 d., t. y. 56 dienomis vėliau, (sutarties numeris 35-341).

10. 2018 m. gruodžio 31 d. susitarimas dėl 2018 m. kovo 23 d. paslaugų teikimo sutarties Nr. PTS18-014/76-18 pakeitimo paskelbtas 2019 m. kovo 19 d., t. y. 55 dienomis vėliau (sutarties numeris 35-341).

11. 2018 m. gruodžio 31 d. sutartis dėl aukštalipių įrangos planinės inspekcijos ir papildomos inspekcijos paslaugos paskelbtas 2019 m. kovo 14 d., t. y. 49 dienomis vėliau (sutarties numeris 35-373).

numeris: 35-68);

- 2020 m. vasario 25 d. sutarties dėl degalų (Panevėžio PGV Utenos PGT) (sutarties numeris: 35-49);

- 2019 m. lapkričio 12 d. sutarties dėl padangų PAGD Mažeikių objektinėje priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje (sutarties Nr. 35-689);

- 2020 m. vasario 25 d. sutarties dėl degalų Pagėgių PGT (sutarties numeris: 35-52);

- 2020 m. vasario 29 d. sutartis dėl degalų Palangos PGT ir Neringos PGT (pirkimo numeris 473663, sutarties numeris: AD20/80 ID6582/35-91).

- 2019 m. liepos 24 d. sudarytos projekto išlaidų teisėtumo ir panaudojimo teisingumo tikrinimo atlikimo sutarties (sutarties numeris: 2019/07-24-1/35-18).

- 2020 m. kovo 9 d. sudarytos sutarties dėl aukštalipių įrangos planinės inspekcijos ir papildomos inspekcijos paslaugų (sutarties numeris 35-98).

Vėluojant paskelbti informaciją apie sudarytas sutartis ir neviešinat laimėjusio dalyvio pasiūlymo apribojama suinteresuotų subjektų galimybė laiku gauti aktualią informaciją apie PAGD vykdytų viešųjų pirkimų rezultatus bei nesudaromos prielaidos visuomeninei kontrolei.

Pasiūlymas: nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias viešojo pirkimo–pardavimo sutarties ir laimėjusio dalyvio pasiūlymo viešinimą nustatytais terminais.

2.10 Kai kuriais atvejais komisijos protokole nenurodomos narių nedalyvavimo priežastys ir neužtikrinamas komisijos narių pasirašymas posėdžių protokoluose

Pagal Pirkimų tvarkos aprašo 25 punktą, jei komisijos narys negali dalyvauti posėdyje, turi būti nurodyta ir protokole užfiksuota nedalyvavimo posėdyje priežastis. Reikalavimas nurodyti komisijos nario nedalyvavimo priežastį laikytinas gerąja praktika, nors kiti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai to ir nenustato. Viešųjų pirkimų tvarkos aprašo 19 punkte nustatytas reikalavimas visiems komisijoje dalyvavusiems komisijos nariams ir sekretoriui pasirašyti protokolą.

Susipažinę su komisijų protokolais nustatėme, kad šių reikalavimo nėra visada laikomasi, nes ne visiems nariams dalyvaujant posėdyje, komisijų protokoluose nėra nurodytų nedalyvavimo priežasčių, taip pat ne visada komisijų nariai ir sekretoriai pasirašo posėdžių protokolus, pavyzdžiui:

- 2019 m. rugsėjo 11 d. mobiliųjų automobilių ir pastatomų sirenų viešojo pirkimo Nr. 446284 komisijos protokole Nr. 48-431 nurodyta, kad komisijos posėdyje nedalyvavo komisijos narys (protokolas Nr. 48-428). Tos pačios komisijos 2019 m. rugsėjo 23 d. posėdžio protokole Nr. 48-464 ir 2019 m. rugsėjo 25 d. posėdžio protokole Nr. 48-473 nurodyta, kad posėdžiuose nedalyvavo po du komisijos narius, o 2019 m. rugsėjo 26 d. posėdžio protokole Nr. 48-477 – vienas komisijos narys, tačiau šių komisijos narių nedalyvavimo priežastys nenurodytos. Pažymėtina, kad komisijos posėdžių protokoluose nėra komisijos narių ir pirmininko pavaduotojo parašų.

- Automobilių cisternų, gaisrų gesinimo ir gelbėjimo automobilių kopėčių su krepšiu

viešojo pirkimo komisijos 2019 m. lapkričio 13 d. posėdžio protokole Nr. 48-570 nurodyta, kad nedalyvavo vienas komisijos narys, tačiau nedalyvavimo priežastis nenurodyta (pirkimo Nr. 457421).

- Panevėžio regiono transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų viešojo pirkimo komisijos 2019 m. rugsėjo 2 d. posėdžio protokole Nr. 48-399 ir 2019 m. rugsėjo 9 d. posėdžio protokole Nr. 48-418 nurodyta, kad posėdžiuose nedalyvavo po du komisijos narius, tačiau nė viename posėdžio protokole komisijos narių nedalyvavimo priežastys nenurodytos (pirkimo Nr. 446763). Pažymėtina, kad komisijos posėdžių protokoluose nėra komisijos narių ir pirmininko pavaduotojo parašų.

Komisijos nariams nepasirašant išvadų, kaip nustatyta tvarkoje, nėra aišku, ar iš tikrųjų komisijos nariai dalyvavo priimant sprendimus, o komisijos posėdžio protokole nenurodant narių nedalyvavimo priežasčių neužtikrinamas nustatytų reikalavimų laikymasis.

Pasiūlymas: nustatyti papildomas priemones, užtikrinančias, kad būtų laikomasi reikalavimo nurodyti komisijos nario nedalyvavimo priežastį ir komisijos narių pasirašymą posėdžio protokole.

2.11 Nesukurtas pakankamai efektyvus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolės mechanizmas

Pagal Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo²⁰ 4 straipsnio 3 dalies 8 punktą perkančiojo subjekto pirkimų komisijų nariams, perkančiojo subjekto vadovo paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus asmenims, perkančiojo subjekto atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams taikomos nuostatos dėl privačių interesų deklaravimo ir šio įstatymo 11 ir 13 straipsniai. Pagal Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių²¹ 10 punktą perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto (toliau kartu – pirkimų vykdytojas) pirkimų komisijų nariai, asmenys, pirkimų vykdytojų vadovų paskirti atlikti supaprastintus pirkimus, ir pirkimų vykdytojų atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai, pirkimo iniciatoriai deklaraciją pateikia (jeigu ji dar nebuvo pateikta) iki dalyvavimo pirkimų procedūrose pradžios. Pirkimų vykdytojų pirkimų komisijų nariai, asmenys, pirkimų vykdytojų vadovų paskirti atlikti supaprastintus pirkimus, pirkimų vykdytojų atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai, pirkimo iniciatoriai, nepateikę deklaracijos, neturi teisės dalyvauti pirkimų procedūrose ir turi būti atšaukti iš atitinkamų pareigų.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome, ar visi PAGD pareigūnai, darbuotojai ir valstybės tarnautojai, dalyvaujantys viešuosiuose pirkimuose, yra pateikę privačių interesų deklaracijas. Nustatėme, kad iš visų 65 asmenų, kurie 2019 m. buvo paskirti viešųjų pirkimų komisijų nariais, 15

²⁰ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.41669/MlyWMWEYLJ>.

²¹ Patvirtintos Vyriausioji tarnybinės etikos komisijos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. KS-325 „Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. KS-84 „Dėl Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei Privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ pakeitimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/598a80101a7b11ea95eee02de30accd0>.

asmenu, t. y. 23 procentai visų viešųjų pirkimų komisijų narių, nebuvo deklaravę šių pareigų privačių interesų deklaracijose:

1. Finansų skyriaus vyresnysis specialistas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. gegužės 9 ir 20 d., birželio 18 ir 19 d., lapkričio 5, 19 ir 15 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracija buvo pateikta 2019 m. sausio 7 d., tačiau joje nėra nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d. 9.45 val.).

2. Viešųjų pirkimų skyriaus vyriausiasis specialistas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. gegužės 9 ir 20 d., birželio 18 ir 19 d., lapkričio 5, 19 ir 15 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2019 m. sausio 23 d., deklaruota tik tai, kad asmuo 2018 m. liepos 4 d. yra perkančiosios organizacijos vadovo paskirtas atlikti supaprastintus pirkimus, tačiau viešojo pirkimo komisijos nario statusas nedeklaruotas (žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d. 9.50 val.).

3. Panevėžio PGV Pajėgų valdymo skyriaus specialistas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. birželio 5 ir 21 d., lapkričio 4 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracijos buvo pateiktos 2019 m. sausio 3 d ir lapkričio 17 d., tačiau jose nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d. 9:58).

4. Vilniaus PGV Alytaus PGT 1-oji komandos vyresnysis specialistas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. gegužės 22 ir 29 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracija buvo pateikta 2019 m. rugsėjo 12 d., tačiau joje nėra nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d. 10.40 val.).

5. Panevėžio PGV Pajėgų valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. birželio 18 ir 21 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracija buvo pateikta 2019 m. sausio 21 d., tačiau joje nėra nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d. 10.50 val.).

6. Vilniaus PGV Alytaus PGT vyriausiasis specialistas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytos 2019 m. spalio 9 d. įsakymu, narys. Privačių interesų deklaracija pateikta 2019 m. sausio 8 d., joje nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d. 11.00 val.).

7. Vilniaus PGV Alytaus PGT 1-oji komandos viršininkas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytų 2019 m. gegužės 22 ir 29 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracija buvo pateikta 2019 m. birželio 10 d., tačiau joje nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (deklaraciją pateikė PAGD).

8. PAGD Klaipėdos PGV Pajėgų valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytos 2019 m. birželio 18 d. įsakymu, narys. Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2019 m. liepos 19 d., nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (deklaraciją pateikė PAGD). Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2020 m. vasario 10 d., yra nurodytos pirkimo iniciatoriaus ir pirkimo komisijos nario pareigos nuo 2020 m. sausio 1 d., tačiau šis laikotarpis neapima

prieš tai buvusio, kai asmuo taip pat buvo pirkimo komisijos nariu.

9. PAGD Panevėžio PGV 2-oji komandos viršininkas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. birželio 5 ir 18 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracijose, pateiktose 2019 m. sausio 4 d. ir lapkričio 15 d., nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (deklaraciją pateikė PAGD).

10. PAGD Vilniaus PGV Alytaus PGT 1-osios komandos vyresnysis specialistas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. gegužės 22 ir 29 d. įsakymais, narys. Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2019 m. rugsėjo 12 d., nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (deklaraciją pateikė PAGD).

11. PAGD Panevėžio PGV Utenos PGT viršininkas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytos 2019 m. birželio 18 d. įsakymu, narys. Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2019 m. birželio 21 d., nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys (deklaraciją pateikė PAGD).

12. PAGD Panevėžio PGV Administracinio skyriaus vedėjas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytos 2019 m. lapkričio 4 d., narys. Privačių interesų deklaracijose, pateiktose 2019 m. sausio 27 d. ir 2020 m. vasario 7 d., nebuvo nurodyta, kad asmuo yra viešųjų pirkimų komisijos narys.

13. PAGD Panevėžio PGV Visagino PGT viršininkas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytos 2019 m. spalio 14 d., narys. Privačių interesų deklaracijose nenurodyta, kad asmuo buvo viešojo pirkimo komisijos narys (Privačių interesų deklaracijos buvo pateiktos 2019 m. sausio 2 d., 2020 m. sausio 2 d. ir vasario 7 d.).

14. PAGD Panevėžio PGV 1-oji komandos viršininkas, viešųjų pirkimų komisijos, sudarytos 2019 m. birželio 5 d. narys. Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2019 m. sausio 9 d., nebuvo nurodytos viešojo pirkimo komisijos nario pareigos. Šios pareigos deklaruotos tik nuo 2020 m. vasario 12 d. pateikus naują Privačių interesų deklaraciją.

15. Turto valdymo skyriaus komendantas, viešųjų pirkimų komisijų, sudarytų 2019 m. gegužės 29 d. ir spalio 9 d., narys. Viešojo pirkimo komisijos nario pareigos nebuvo deklaruotos. Pirkimo iniciatoriaus pareigos nurodytos nuo 2020 m. sausio 1 d. Privačių interesų deklaracijoje, pateiktoje 2020 m. sausio 29 d.

Viešųjų pirkimų komisijos nariai nedeklaravo savo statuso, todėl neturėjo teisės dalyvauti pirkimų procedūrose ir turėjo būti atšaukti iš atitinkamų pareigų viešųjų pirkimų komisijoje. Tačiau atlikdami korupcijos rizikos analizę nenustatėme, kad viešųjų pirkimų komisijos nariai, privačių interesų deklaracijose nenurodę, kad eina viešųjų pirkimų komisijos narių pareigas, būtų atšaukti, taigi neužtikrinamas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymasis. Nepakankamai efektyvus įstatymo nuostatų vykdymo kontrolės mechanizmas neužtikrina galimybės vadovams ir visuomenei susipažinti su viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančių asmenų privačiais interesais ir taip užkirsti kelią rasti interesų konfliktų situacijoms bei plisti korupcijai.

Pasiūlymas: nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemonės, užtikrinančias viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančių asmenų elgesio atitiktį Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis.

2.12 Vidaus tvarkoje suteikta galimybė viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariu tapti nesant vadovo įsakymo

PAGD viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nuostatų, patvirtintų PAGD direktoriaus 2017 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. 1-243 (su pakeitimais²²), 2 punkte nustatyta, kad komisija yra nuolatinė bei sudaroma departamento direktoriaus įsakymu. To paties aprašo 10 punkte nustatyta, kad Komisijos narys negalėdamas dalyvauti komisijos posėdyje gali vietoj savęs deleguoti atstovaujamo skyriaus darbuotoją, išskyrus pirkimo iniciatorių. Taigi nepaisant to, jog komisijos narius skiria departamento direktorius įsakymu, tačiau komisijos narys, negalėdamas dalyvauti komisijos posėdyje, vietoj savęs gali deleguoti kitą asmenį.

Tokią situaciją laikome ydinga antikorpuciniu požiūriu dėl galimybės direktoriaus įsakymu nepaskirtiems komisijos nariais asmenims dalyvauti komisijos veikloje.

Pasiūlymas: atsisakyti Viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariui suteiktos teisės negalint dalyvauti komisijos posėdyje vietoj savęs deleguoti kitą atstovaujamo skyriaus darbuotoją, išskyrus pirkimo iniciatorių, ir nustatyti, kad komisijos narius galinčius pavaduoti darbuotojus skiria departamento direktorius sudarydamas komisiją.

2.13 Neužtikrinama, kad viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariai pasirašytų išvadas

PAGD viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nuostatų 15 punkte nustatyta, kad išvadą surašo komisijos sekretorius ir pasirašo visi posėdyje dalyvavę komisijos nariai, tačiau praktikoje šio reikalavimo laikomasi ne visada.

Susipažinę su viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos išvadomis nustatėme, kad komisijos nariai nepasirašė šių išvadų:

- 2020 m. sausio 27 d. išvada Nr. 6-380 apie atliekamą BPCIS programinės įrangos priežiūros paslaugų viešąjį pirkimą;
- 2019 m. gruodžio 12 d. išvada Nr. 6-1857 apie atliekamą darbinių švarkų ir darbinių kelnų viešąjį pirkimą;
- 2019 m. gruodžio 11 d. Nr. 6-1828 apie atliekamą vyrų ir moterų kepurių, vyrų ir moterų žieminių kepurių viešąjį pirkimą;
- 2019 m. lapkričio 28 d. Nr. 6-1729 dėl atliekamo specializuoto autobuso su įranga viešojo pirkimo;
- 2019 m. spalio 10 d. Nr. 6-1413 apie atliekamą budinčios pamainos darbo drabužių

---

²² 2018 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr.1-352.

komplektų viešąjį pirkimą;

- 2019 m. spalio 10 d. Nr. 6-1412 apie atliekamą specialios paskirties 9 (devynių) sėdimų vietų mikroautobuso viešąjį pirkimą;
- 2019 m. spalio 10 d. Nr. 6-1410 apie atliekamą darbinių švarkų ir darbinių kelnių viešąjį pirkimą;
- 2019 m. rugsėjo 17 d. Nr. 6-1255 apie atliekamą valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos skiriamųjų ženklų (tekstilės gaminių) viešąjį pirkimą;
- 2019 m. rugsėjo 12 d. Nr. 6-1181 apie atliekamą Vilniaus regiono transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų viešąjį pirkimą;
- 2019 m. rugsėjo 12 d. Nr. 6-1180 apie atliekamą Bendrojo pagalbos centro informacinės sistemos programinės įrangos viešąjį pirkimą;
- 2019 m. rugsėjo 10 d. Nr. 6-1182 apie atliekamą megztų gaminių (megztiniai, golfai, megztos žieminės kepurės, šalikai) viešąjį pirkimą;
- 2019 m. rugsėjo 10 d. Nr. 6-1178 apie atliekamą vyrų / moterų marškinių ilgomis ir trumpomis rankovėmis viešąjį pirkimą;
- 2019 m. liepos 12 d. Nr. 6-1020 apie atliekamą Redat ir Hipath techninės ir programinės įrangos viešąjį pirkimą;
- 2019 m. liepos 11 d. Nr. 6-868 apie atliekamą darbinių švarkų ir darbinių kelnių viešąjį pirkimą;
- 2019 m. liepos 11 d. Nr. 6-867 apie atliekamą demisezoninių striukių ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos skiriamųjų ženklų viešąjį pirkimą;
- 2019 m. liepos 9 d. Nr. 6-846 apie atliekamą dozės galios matuoklių viešąjį pirkimą;
- 2019 m. gegužės 15 d. Nr. 6-646 apie atliekamą hidraulinio siurblio su elektriniu varikliu viešąjį pirkimą;
- 2019 m. gegužės 15 d. Nr. 6-644 apie atliekamą vasarinių kelnių ir vasarinių sijonų viešąjį pirkimą;
- 2019 m. gegužės 2 d. Nr. 6-597 apie atliekamą fiksuoto telefoninio ryšio paslaugų viešąjį pirkimą.

Kai Viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariai nepasirašo išvadų, kaip nustatyta tvarkoje, nėra aišku, ar iš tikrųjų komisijos nariai dalyvavimo priimant sprendimus.

Pasiūlymas: nustatyti, kad viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos išvada nėra registruojama tol, kol nėra pasirašę šios komisijos nariai.

2.14 Ne visada pirkimo–pardavimo sutartyje pateikiama pirkimo objektą identifikuojanti informacija ir nepakankamai kontroliuojama, ar įsigytos prekės atitinka pasiūlyme nurodytas

charakteristikas

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad sudarant pirkimo sutartį ar preliminarią sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos, derybų ar dialogo atveju – galutinai suderėta kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos ir pirkimo dokumentuose nustatytos pirkimo sąlygos. Taigi sutartyje turi būti pateikta lygiai tokia pati informacija apie prekes, paslaugas ar darbus, kuri buvo nurodyta laimėjusio dalyvio pasiūlyme. O perkančiosios organizacijos pareiga yra įsitikinti, kad tiekėjo perduodamos prekės, suteikiamos paslaugos ar atliekami darbai atitinka tiek pasiūlyme nurodytus, tiek ir sutartyje nustatytus.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejį, kai pirkimo–pardavimo sutartyje nebuvo nurodytas konkretus perkamos prekės modelis ir gamintojas, nors tiekėjo pasiūlyme tokia informacija buvo pateikta. Panevėžio priešgaisrinės gelbėjimo valdybos viršininkas 2019 m. gruodžio 10 d. su Jiezno UAB „Juta“ sudarė sutartį dėl keturių transporto priemonių padangų pirkimo, kurios vertė 3 823,60 Eur. Sutartyje nurodytas viešojo pirkimo būdas yra atviras konkursas. Sutarties priede Nr. 1 nurodyti tik padangų matmenys, bet ne gamintojas ir modelis, kaip buvo nurodyta tiekėjo pasiūlyme (informacija pateikiama žemiau esančiuose paveikslėliuose).

Sutarties Nr. 35-772			
Priedas Nr. I			
TECHNINĖ SPECIFIKACIJA			
Eil. Nr.	Prekės pavadinimas	Padangos matmenys	Kiekis VNT
1	Padangos	365/85 R20	4

1. Mes siūlome:						
Eil. Nr.	Privalomi techniniai reikalavimai:	Gamintojas	Modelis ir indeksai	Kiekis Vnt.	Ivnt. kaina be PVM	Viso: 4 vnt. kaina be PVM
1.	Padangos 365/85 R20	Continental	HCS J 164	4	790,00	3160,00
Tarpinė suma:					3160,00	
PVM:					663,60	
PASIŪLYMO KAINA Eur (SU PVM):					3823,60	
Pasiūlymo kaina Eur (su PVM): Trys tūkstančiai aštuoni šimtai dvidešimt trys Eur 60 Cent.						

Taigi pirkimo–pardavimo sutartyje nebuvo pateiktos pirkimo objektą apibūdinančios informacijos, kuri buvo nurodyta tiekėjo pasiūlyme.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad tiek laimėjusio tiekėjo pasiūlyme, tiek sudarytoje sutartyje nebuvo nurodyto konkretaus prekių modelio, nors, atsižvelgiant į prekės specifiką, gamintojas tokią informaciją turėtų skelbti. Nepaisant galimybės identifikuoti prekes, jų modeliai nebuvo nurodyti šiose pirkimo–pardavimo sutartyse:

1. Mobilųjų (automobilinių) sirenų sutartyje Nr. 35-680, sudarytoje 2019 m. lapkričio 8 d., kurios vertė 53 783,60 Eur, nenurodytas prekės modelis, taip pat tokia informacija nepateikta ir viešai skelbiamame laimėjusio tiekėjo pasiūlyme.

2. Mobilųjų (pastatomų) sirenų sutartyje Nr. 35-679, sudarytoje 2019 m. lapkričio 8 d.,

kurios vertė 236 939,04 Eur, nenurodytas prekės modelis, taip pat tokia informacija nepateikta ir viešai skelbiamame laimėjusio tiekėjo pasiūlyme.

Taigi iš viešai skelbiamos informacijos negalima nustatyti, kokius mobiliųjų pastatomų ir automobilinių sirenų modelius įsigijo PAGD. Be to, mobiliųjų (pastatomų) sirenų pirkimo-pardavimo sutarties Nr. 35-679 techninėje specifikacijoje pateikta dalis informacijos apie prekę sutampa su PAGD pirkimo paraiškoje nurodytais reikalavimais prekei, pavyzdžiui:

- Atviro konkurso „Mobiliosios (automobilinės ir pastatomos) sirenos“ sąlygų 3 priedo Mobiliųjų (automobilinių) sirenų techninės specifikacijos 10 punkte buvo nustatyta, kad visa pateikiama įranga taip pat privalo turėti privalomą Europos Sąjungos „CE“ sertifikavimą ir ženklimą ir turi būti pateikiama gamintojo išduota EB atitikties deklaracijos kopija. Pirkimo–pardavimo sutarties techninės specifikacijos 18 punkte taip pat nurodyta „Visa pateikiama įranga turi turėti privalomą Europos Sąjungos „CE“ sertifikavimą ir ženklimą. Turi būti pateikiama gamintojo išduota EB atitikties deklaracijos kopija.“

- Atviro konkurso „Mobiliosios (automobilinės ir pastatomos) sirenos“ sąlygų 3 priedo Mobiliųjų (automobilinių) sirenų techninės specifikacijos 11 punkte buvo nustatyta, kad mobiliųjų sirenų techninė įranga turi būti nauja. Pirkimo–pardavimo sutarties techninės specifikacijos 21 punkte taip pat nurodyta „MPS techninė įranga turi būti nauja“.

Šie pavyzdžiai kelia abejonių, ar pirkimo–pardavimo sutarties techninėje specifikacijoje pateikta informacija gali būti laikoma apibūdinančia PAGD perkamas prekes, nes nustato tik reikalavimus prekėms turėti privalomą sertifikavimą, ženklimą ir kad įranga būti nauja. Taigi gali būti, kad į pirkimo–pardavimo sutartį buvo perkelti abstraktūs techninės specifikacijos rengėjo suformuluoti reikalavimai prekėms, pagal kuriuos nėra galimybės vertinti, ar įsigytos prekės atitinka perkančiosios organizacijos poreikius.

Manytina, kad perkančiosios organizacijos įsigyjamas prekes, paslaugas ar darbus apibūdinanti informacija turi būti išsami ir aiški, kad būtų galima įsitikinti, jog viešojo pirkimo objektas yra būtent toks, kokį perkančioji organizacija siekė įsigyti ir laimėjęs tiekėjas siūlė parduoti. Nepakankamai užtikrinant, kad prekės, paslaugos ar darbai yra perduodami, teikiami ar atliekami būtent tokie, už kokius buvo sumokėta tiekėjui, didėja korupcijos pasireiškimo rizika, nes nesąžiningi tiekėjai atsakingiems už prekių, paslaugų ar darbų priėmimą asmenims gali daryti poveikį, kad jie priimtų kitokių techninių charakteristikų viešųjų pirkimų objektus.

Pasiūlymas: užtikrinti, kad pirkimo–pardavimo sutartyje būtų nurodyta pirkimo objektą identifikuojanti informacija ir nustatyti, kad prekes, paslaugas ar darbus priimančias asmenys turi įsitikinti jų atitiktimi tiekėjo pasiūlyme nurodytoms charakteristikoms.

2.15 Nustatyti PAGD darbuotojų ryšiai su viešuosius pirkimus laimėjusiais juridiniais

asmenimis

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome, ar PAGD darbuotojai yra susiję su viešuosius pirkimus laimėjusiais juridiniais asmenimis ir nustatėme ryšius tarp PAGD darbuotojų ir viešuosiuose pirkimuose dalyvavusių ir laimėjusių tiekėjų. Pažymėtina, kad, PAGD atstovų teigimu, darbuotojai, susiję ryšiais su viešuosius pirkimus laimėjusiais juridiniais asmenimis, nevykdė su PAGD viešaisiais pirkimais susijusių funkcijų.

PAGD darbuotojai, susiję su UAB „Iksados“ gamybiniu techniniu centru, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 666 070,63 Eur:

- Vilniaus PGV Pajėgų valdymo skyriaus specialistas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. pradėjo dirbti PAGD, nuo 2003 m. spalio 27 d. dirba UAB „Iksados“ gamybiniame techniniame centre. Pažymėtina, kad šio PAGD darbuotojo sutuoktinio motina dirba UAB „Iksados“ gamybiniame techniniame centre nuo 2004 m. gegužės 17 d. PAGD nurodė, kad leidimas dirbti kitą darbą asmeniui buvo išduotas, antrą darbovietę asmuo yra nurodęs privačių interesų deklaracijoje, tačiau sutuoktinės motinos darbovietė nėra nurodyta.

- Vilniaus PGV 3-iosios komandos vyresnysis ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. lapkričio 11 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. pradėjo dirbti PAGD, taip pat dirbo UAB „Iksados“ gamybiniame ir techniniame centre nuo 2004 m. vasario 2 d. iki 2020 m. kovo 23 d. PAGD atstovai nurodė, kad leidimas dirbti kitą darbą asmeniui buvo išduotas, antrą darbovietę asmuo yra nurodęs privačių interesų deklaracijoje.

- Šiaulių PGV Mažeikių PGT ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. lapkričio 11 d. dirbo Telšių APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. pradėjo dirbti PAGD, motina dirbo UAB „Iksados“ techniniame gamybiniame centre iki 2020 m. kovo 31 d. PAGD darbuotojas privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs savo motinos darbovietės.

- Mažeikių OPGV Operacinio vadovavimo skyriaus dispečerio, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Mažeikių objektinėje priešgaisrinėje gelbėjimo valdyboje, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, sutuoktinio mama dirbo UAB „Iksados“ techniniame gamybiniame centre iki 2020 m. kovo 31 d. PAGD darbuotojas privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs savo sutuoktinio motinos darbovietės.

PAGD darbuotojai yra susiję su UAB „Iskada“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 1 241 862,84 Eur:

- Vilniaus PGV vyresniojo ugniagesio gelbėtojo, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, motina dirba UAB „Iskada“ nuo 2002 m. lapkričio 5 d. PAGD darbuotojas privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs savo motinos darbovietės.

- VRM Vilniaus PGV 2-osios komandos vyriausiojo ugniagesio, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, teta dirba UAB „Iskada“ nuo 2002 m. lapkričio 5 d. PAGD atstovai nurodė, kad asmuo savo tetos darbovietės privačių interesų deklaracijoje

nėra nurodęs.

- Vilniaus PGV 1-osios komandos vyresniojo ugniagesio gelbėtojo, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, teta dirba UAB „Iskada“ nuo 2002 m. lapkričio 5 d. PAGD atstovai nurodė, kad asmuo savo tetos darbovietės privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs.

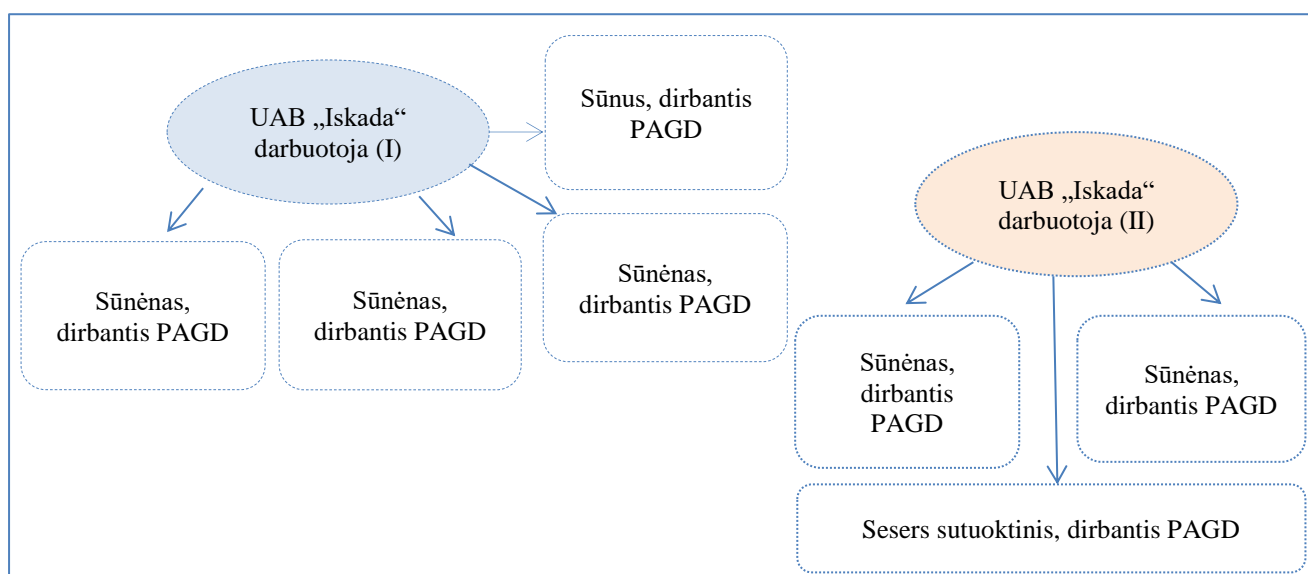
- Vilniaus PGV 3-iosios komandos ugniagesio gelbėtojo, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, teta dirba UAB „Iskada“ nuo 2002 m. lapkričio 5 d. PAGD atstovai nurodė, kad asmuo savo tetos darbovietės privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs.

- Vilniaus PGV 6-osios komandos ugniagesio gelbėtojo, kuris nuo 2020 m. gegužės 29 d. dirba PAGD, teta dirba UAB „Iskada“ nuo 2008 m. sausio 21 d. PAGD atstovai nurodė, kad asmuo savo tetos darbovietės privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs.

- Vilniaus PGV 1-osios komandos ugniagesys gelbėtojo, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, teta dirba UAB „Iskada“ nuo 2008 m. sausio 21 d. PAGD atstovai nurodė, kad asmuo savo tetos darbovietės privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs.

- Vilniaus PGV Pajėgų valdymo skyriaus ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, sutuoktinio sesuo dirba UAB „Iskada“ nuo 2008 m. sausio 21 d. PAGD atstovai nurodė, kad asmuo savo sutuoktinės sesers darbovietės privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs.

Taigi vienos UAB „Iskada“ darbuotojos sūnus ir trys sūnėnai dirba PAGD. Kitos UAB „Iskada“ darbuotojos sesers sutuoktinis ir du sūnėnai taip pat dirba PAGD. Taigi septyni PAGD darbuotojai yra giminystės ryšiais susiję su UAB „Iskada“ dviem darbuotojais. Informaciją pateikiame žemiau esančiame paveikslėlyje.

Pažymėtina, kad viešai skelbiamais duomenimis 2020 m. gegužės 5 d. UAB „Iskada“ dirbo 12

darbuotojų.

PAGD darbuotojai, susiję su UAB „Garant protech“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 218 121 Eur:

- Vilniaus PGV 1-osios komandos vyresnysis ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 28 d. iki 2019 m. birželio 20 d. buvo ir UAB „Garant Protech“ darbuotojas. PAGD atstovų teigimu, leidimas dirbti kitą darbą buvo išduotas, asmens privačių interesų deklaracijoje kita darbovietė buvo deklaruota.

- Vilniaus PGV 1-osios komandos vyresnysis ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, laikotarpiu nuo 2018 m. liepos 3 d. iki 2019 m. rugpjūčio 5 d. buvo ir UAB „Garant Protech“ darbuotojas. PAGD atstovų teigimu, leidimas dirbti kitą darbą buvo išduotas, asmens privačių interesų deklaracijoje kita darbovietė buvo deklaruota.

PAGD darbuotojai, susiję su UAB „Castrade“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 35 100,40 Eur:

- Vilniaus PGV Pajėgų valdymo skyriaus vyresnysis specialistas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, o nuo 2014 m. yra ir UAB „Castrade“ darbuotojas. PAGD atstovai nurodė, kad leidimas dirbti kitą darbą buvo išduotas, darbuotojo privačių interesų deklaracijoje toks faktas buvo deklaruotas.

- Vilniaus PGV 6-osios komandos vyresnysis ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, o nuo 2017 m. gegužės 7 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. buvo ir UAB „Castrade“ darbuotojas. PAGD atstovai nurodė, kad leidimas dirbti kitą darbą buvo išduotas, darbuotojo privačių interesų deklaracijoje toks faktas buvo deklaruotas.

PAGD darbuotojai, susiję su kitais tiekėjais:

- Kauno PGV 5-osios komandos skyrininkas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Kauno APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. kovo 31 d. – PAGD, ir tuo pačiu metu dirbo UAB „Fima“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 236 939,04 Eur.

- Vilniaus PGV 6-osios komandos pamainos vadas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Vilniaus APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, o nuo 2014 m. spalio 7 d. yra ir UAB „Martonas“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 438 000 Eur, darbuotojas. PAGD nurodė, kad šiam darbuotojui buvo išduotas leidimas dirbti kitą darbą, kita darbovietė yra deklaruota asmens privačių interesų deklaracijoje.

- Klaipėdos PGV Palangos PGT vyresnysis ugniagesys gelbėtojas, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Klaipėdos APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, pusbrolis nuo 2007 m. rugpjūčio d. dirba UAB „Sabelijos prekyba“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki

2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 2 143 280 Eur. PAGD darbuotojas savo pusbrolio darbovietės privačių interesų deklaracijoje nėra nurodęs.

- PAGD darbuotojo, kuris nuo 2018 m. gruodžio 1 d. dirbo Panevėžio APGV, o nuo 2019 m. sausio 1 d. – PAGD, tėvas nuo 2012 m. sausio 2 d. iki 2019 m. lapkričio 6 d. dirbo UAB „ARV Service“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 463 500 Eur.

Taip pat nustatėme ir daugiau PAGD darbuotojų ryšių su tiekėjais per sutuoktinius: PAGD septynių darbuotojų sutuoktiniai dirba UAB „VIADA LT“, iš kurios PAGD laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 18 d. įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 1 139 934 Eur, trijų PAGD darbuotojų sutuoktiniai – UAB „Baltic Petroleum“, iš kurios tuo pačiu laikotarpiu PAGD įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 141 269 Eur, vieno – UAB „Diagnostikos laboratorija“, iš kurios tuo pačiu laikotarpiu PAGD įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 100 175 Eur, dviejų – UAB „Telia Lietuva“, iš kurios tuo pačiu laikotarpiu PAGD įsigijo prekių ir paslaugų, kurių vertė 96 672 Eur.

Taigi dalis PAGD darbuotojų yra susiję su pirkimus laiminčiais tiekėjais. Nors tokių asmenų darbas PAGD ir nurodytų jų ryšių su tiekėjais egzistavimas negali būti laikomas pažeidimu ir dėl to asmenys neturėtų patirti neigiamų pasekmių, kartu pastebėtina, kad PAGD darbuotojų, nors ir nevykdančių su viešaisiais pirkimais susijusių funkcijų, ryšys su viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančiais ir pirkimus laiminčiais tiekėjais gali didinti korupcijos pasireiškimo tikimybę, nes PAGD darbuotojai gali dalintis su savo kitais darbdaviais ar su jais susijusiais ir tiekėjo įmonėse dirbančiais asmenimis viešai neskelbiama informacija.

Pasiūlymas: nustatyti, kad PAGD periodiškai analizuoja ir vertina turimą informaciją apie PAGD darbuotojų ryšius su viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančiais ir juos laiminčiais tiekėjais ir nustato priemones, padėsiančias sumažinti korupcijos rizikos veiksnio pasireiškimo tikimybę.

3. MOTYVUOTOS IŠVADOS

Išanalizavus PAGD veiklą viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos srityse darytina išvada, kad šiose srityse yra galima korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių²³:

1. Tobulintinas viešųjų pirkimų reglamentavimas (motyvai išdėstyti 2.1 skyriuje).
2. Techninė specifikacija galimai buvo pritaikyta konkrečiai prekei.
3. To paties tipo prekių pirkimai galimai skaidyti į kelis atskirus pirkimus siekiant sumažinti pirkimų vertę ir atlikti neskelbiamos apklausos būdu.
4. Komisija keitė techninę specifikaciją pagal pirkimų dalyvių prašymus.
5. Tobulintinas iš tiekėjų gautų pastabų ir pasiūlymų nagrinėjimas.
6. Komisija pripažino laimėjusiais pasiūlymus, kurie neatitiko reikalavimų.
7. Perkamos projektų rengimo paslaugos, nors tai yra vieno iš struktūrinių padalinių funkcija.
8. Tam tikrais atvejais CVP IS skelbiama neteisinga informacija apie paslaugos teikėją ir sutarties sudarymo datą.
9. Informacija apie sudarytas viešųjų pirkimų sutartis viešinama nesilaikant nustatytų terminų.
10. Kai kuriais atvejais komisijos protokole nenurodomos narių nedalyvavimo priežastys ir neužtikrinamas komisijos narių pasirašymas posėdžių protokoluose.
11. Nesukurtas pakankamai efektyvus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolės mechanizmas.
12. Vidaus tvarkoje suteikta galimybė viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariu tapti nesant vadovo įsakymo.
13. Neužtikrinama, kad viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariai pasirašytų išvadas.
14. Ne visada pirkimo–pardavimo sutartyje pateikiama pirkimo objektą identifikuojanti informacija ir nepakankamai kontroliuojama, ar įsigytos prekės atitinka pasiūlyme nurodytas charakteristikas.
15. Nustatyti PAGD darbuotojų ryšiai su viešuosius pirkimus laimėjusiais juridiniais asmenimis.

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes ir siekdami užtikrinti skaidresnę ir efektyvesnę viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą bei kontrolę, parengėme pasiūlymus, kuriuos pateikiame korupcijos rizikos analizės išvados ketvirtame skyriuje.

---

²³ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės 2 skyriuje.

4. PASIŪLYMAI²⁴

Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką PAGD viešųjų pirkimų organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos srityse, teikiame įgyvendinti šiuos pasiūlymus:

1. Patikslinti Pirkimų tvarkos aprašą bei Prekių priėmimo tvarkos aprašą pagal 2019 m. spalio 22 d. tarnybiniame pranešime Nr. V-1529 pateiktus pastebėjimus ir Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus.
2. Nustatyti priemones, kurios užtikrintų, kad techninės specifikacijos reikalavimai būtų pagrįsti ir nediskriminuotų panašių prekių gamintojų.
3. Nustatyti priemones, kurios užtikrintų tokių pačių prekių įsigijimą vykdant kuo mažiau viešųjų pirkimų, t. y. tinkamą pirkimų poreikio ir pirkimo būdo nustatymą.
4. Vidaus teisės aktuose nustatyti, kad keičiant esminius reikalavimus pirkimo objektui, pirkimas, kuris atliekamas atviros procedūros būdu, turi būti skelbiamas iš naujo.
5. Aiškiai reglamentuoti, kas nagrinėja gautus tiekėjų pasiūlymus ir pretenzijas, taip pat nustatyti papildomas priemones, užtikrinančias viešojo pirkimo komisijos priimtų sprendimų, ypač kai jie susiję su tiekėjų pasiūlymų atmetimu, peržiūrėjimą ar tinkamą tarnybinės pagalbos teikimą, pavyzdžiui, nustatyti, kad tarnybinę pagalbą pasiūlymų vertinimo klausimais teikia mažiausiai du asmenys.
6. Nustatyti priemones, kurios padėtų užtikrinti, kad laimėjusiu pripažinto tiekėjo pasiūlymas atitinka reikalavimus, taip pat pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.
7. Nustatyti aiškius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų galima spręsti, ar būtina įsigyti struktūrinių padalinių funkcijas dubliuojančias paslaugas.
8. Nustatyti priemones, kurios užtikrintų teisingos informacijos apie viešąjį pirkimą laimėjusį tiekėją viešinimą.
9. Nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias viešojo pirkimo–pardavimo sutarties ir laimėjusio dalyvio pasiūlymo viešinimą nustatytais terminais.
10. Nustatyti papildomas priemones, užtikrinančias, kad būtų laikomasi reikalavimo nurodyti komisijos nario nedalyvavimo priežastį ir komisijos narių pasirašymą posėdžio protokole.
11. Nustatyti papildomas vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančių asmenų elgesio atitiktį Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis.
12. Atsisakyti Viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos nariui suteiktos teisės negalint dalyvauti komisijos posėdyje vietoj savęs deleguoti kitą atstovaujamo skyriaus darbuotoją, išskyrus pirkimo iniciatorių, ir nustatyti, kad komisijos narius galinčius pavaduoti darbuotojus skiria

---

²⁴ Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome per 3 mėnesius nuo šios išvados ir pasiūlymų gavimo dienos pateikti STT informaciją apie šioje išvadoje pateiktų pasiūlymų numatomą įgyvendinimą Jūsų įstaigoje.

departamento direktorius sudarydamas komisiją.

13. Nustatyti, kad viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos išvada nėra registruojama tol, kol nėra pasirašę šios komisijos nariai.

14. Užtikrinti, kad pirkimo–pardavimo sutartyje būtų nurodyta pirkimo objektą identifikuojanti informacija ir nustatyti, kad prekes, paslaugas ar darbus priimantys asmenys turi įsitikinti jų atitiktimi tiekėjo pasiūlyme nurodytoms charakteristikoms.

15. Nustatyti, kad PAGD periodiškai analizuoja ir vertina turimą informaciją apie PAGD darbuotojų ryšius su viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančiais ir juos laiminčiais tiekėjais ir nustato priemones, padėsiančias sumažinti korupcijos rizikos veiksnio pasireiškimo tikimybę.

Direktoriaus pirmasis pavaduotojas

Jovitas Raškevičius

Agnė Putrimienė, tel. (8 706) 63 337, el. p. agne.putrimiene@stt.lt
Rengėjos tiesioginis vadovas Vidmantas Mečkauskas, tel. (8 706) 62745,
el. p. vidmantas.meckauskas@stt.lt

Išvados dėl korupcijos rizikos analizės
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministerijos viešųjų pirkimų
organizavimo, vykdymo ir kontrolės veiklos
srityse
1 priedas

5. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.
5. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2019 m. birželio 26 d. įsakymas Nr. 1S-100 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.
6. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2019 m. birželio 26 d. įsakymas Nr. 1S-101 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. 1S-85 „Dėl Komisijos susipažinimo su pasiūlymais ar paraiškomis procedūros protokolų privalomųjų rekvizitų aprašo ir komisijos susipažinimo su pasiūlymais ar paraiškomis pavyzdinių protokolų formų patvirtinimo“ pakeitimo.
7. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. 1S-94 „Dėl Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (2019 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. 1S-14 redakcija).
8. PAGD direktoriaus 2019 m. kovo 20 d. įsakymas Nr. 1-146 „Dėl PAGD ir jam pavaldžių įstaigų viešųjų pirkimų tvarkos aprašo tvirtinimo“.
9. PAGD direktoriaus 2018 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. 1-440 „Dėl Prekių, paslaugų ir darbų priėmimo ir įtraukimo į apskaitą PAGD ir jam pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašo tvirtinimo“.

II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

1. Viešųjų pirkimų tarnybos parengtos gairės „Rinkos konsultacijos: iššūkiai ir galimybės“.
2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos parengtos „Viešojo pirkimo ir pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo gairės“.
3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos parengtos „Sutarčių keitimo gairės“.
4. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos parengtos gairės „Pirkimų organizavimas ir vidaus kontrolė“.

5. Viešųjų pirkimų tarnybos 2019 m. sausio 14 d. vertinimo išvada Nr. 4S-44.
  6. Viešųjų pirkimų tarnybos 2019 m. rugsėjo 27 d. vertinimo išvada Nr. 4S-1072(7.4).
  7. Viešųjų pirkimų tarnybos 2019 m. gruodžio 4 d. vertinimo išvada Nr. 4S-1319(7.29).
  8. Viešųjų pirkimų tarnybos 2020 m. vasario 14 d. vertinimo išvada Nr. 4S-160(7.4E).
  9. PAGD viešųjų pirkimų planai 2019 m. ir 2020 m. su pakeitimais.
  10. PAGD nuo 2019 m. kovo 1 d. iki 2020 m. kovo 31 d. gautos pretenzijos dėl viešųjų pirkimų.
  11. PAGD viešųjų pirkimų prevencinės kontrolės komisijos išvados.
-